

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^e JAARGANG

WOENSDAG 8 JUNI 1932

No. 858

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

7 JUNI 1932

In den toestand van de geldmarkt kwam geen verandering. Zelfs de maandswisseling was niet in staat eenige verlevendiging te brengen in de geldvraag en over den ultimo heen was callgeld steeds ruim verkrijgbaar à $\frac{1}{4}$ pCt. Ook de prolongatierente veranderde niet. De noteering bleef 1 pCt. Alleen particulier disconto liep nog een kleinigheid verder terug, zoodat het allerfijnste papier zelfs voor $\frac{7}{16}$ pCt. plaatsing vond.

* * *

Blijkens den weekstaat van De Nederlandsche Bank is de goudvoorraad deze week wederom toegenomen en wel met f 12 millioen. De voorraad zilver vertoont daarentegen een daling van f 1,5 millioen, zoodat de vermeerdering van den post munt en muntmateriaal per saldo f 10,4 millioen bedraagt.

De binnenlandsche credietgeving is met f 5,1 millioen teruggelopen; de post binnenlandsche wissels daalde met f 1,3 millioen en de post beleeningen met f 3,8 millioen. Terwijl de diverse rekeningen onder

de activa der Bank f 209.000 minder bedragen dan de vorige week, bleef de post papier op het buitenland ongewijzigd.

Onder de passiva der Bank vertoont de biljetten-circulatie een kleine inkrimping van f 362.000. De saldi in rekening-courant namen daarentegen met f 5,4 millioen toe, tengevolge van een vermeerdering der saldi van anderen groot f 25,6 millioen en een teruggang van het tegoed van 's Rijks schatkist groot f 20,2 millioen. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met f 8,4 millioen; het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 81 pCt. tegen 80 pCt. de vorige week.

* * *

De toestand van de wisselmarkt is de afgelopen week slechts weinig veranderd. De zaken waren van geringe beteekenis. Dollars bleven met kleine fluctuaties eerder wat flauwer: 2.4655—2.4670—2.4630, slot 2.4647½. Ponden bewogen zich tusschen de 9.08½ en 9.11, slot 9.11½, latend. Ponden tegen Dollars de geheele week ca. 3.69¼ met slechts een enkele afwijking tot 3.68½; slot 3.69. Marken 58.40—58.15—58.37½. Fransche Francs 9.73½—9.72¼—9.73¼. Belgas 34.50—34.42½—34.45. Zwitsersche Francs ca. 48.30, met heel weinig schommelingen. Lires 12.65. Peseta's onveranderd 20.35. Het Noorden onveranderd. Canadeesche Dollars lager op 2.15¼.

* Termijn Ponden op één maand waren van een zijde sterk aangeboden op 1½ cent onder kassa; driemaands Ponden noteerden 1¼ c. onder contant. Dollars op termijn hoogst onzeker. Aanvankelijk was men wat optimistischer gestemd. Eén-maands noteerde rond de cent, drie-maands rond de 2 cent disagio; langzaam aan zijn deze prijzen weder teruggelopen en tenslotte werd er op 170 resp. 330 punten onder kassa afgedaan.

De goudmarkt was nog steeds levendig. Eagles liepen onder de groote aanvoeren wat in prijs terug; zij noteerden ca. 2.48%. Sovereigns bleven 12.15. Baren f 1.647½ à 1.648½.

Marken-bankbiljetten 58.20. Schillingbiljetten iets beter ca. 28.

DE TARWEWET.

De Tarwewet verleent aan den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw het recht om voor te schrijven, dat tarwebloem en tarwemeel, die in ons land worden gebruikt, voor hoogstens 25 pCt. worden vervaardigd uit Nederlandsche tarwe. Het is in dit seizoen niet noodig gebleken om het percentage hooger te stellen dan 22½ pCt., omdat op die basis alle Nederlandse tarwe, die daarvoor geschikt is, tot bloem en meel kan worden verwerkt. In het nieuwe oogstjaar zal dat echter niet het geval zijn. De verbouw van tarwe is in Nederland namelijk aanmerkelijk uitgebreid en te verwonderen is dat niet. De Minister heeft namelijk den gemiddelden prijs, die den verbouwer voor zijn tarwe wordt betaald, vastgesteld op f 12,50 per 100 KG. Dat is 2 à 2½ maal de prijs, waartoe tarwe van even goede kwaliteit van elders betrokken kan worden en de tarweverbouw is dan ook in Nederland, dank zij de tarwewet, een zeer loonend bedrijf geworden. Naast eenige andere steunmaatregelen (bijvoorbeeld ten behoeve der suiker), waarvan de akkerbouw de voordeelen geniet, is het vooral de tarwewet, die ertoe heeft geleid, dat de akkerbouw in Nederland nu voorloopig wel in staat is, de moeilijke tijden door te komen, afgezien dan van die akkerbouw-streken, waar tarwe (en ook suiker) tot nog toe niet met vrucht verbouwd kunnen worden en nog een zeer groote plaats onder de verbouwde producten inneemt.

Tarwe is nu een der weinige gewassen, welke verbouw in Nederland winst oplevert, terwijl voor verschillende andere het prijspeil nog steeds uitermate ongunstig is voor den producent. Ligt het nu niet voor de hand, dat vele akkerbouwers tot uitbreiding der tarweteelt zijn overgegaan in de hoop of misschien de verwachting, dat de overheid hen ook voor dat meerdere wel aan een loonenden prijs zal helpen? Te beantwoorden blijft echter de vraag, of de regering ertoe dient mee te werken, dat de bedoelde verwachting vervuld wordt. Zoolang de wet niet toestaat, voor tarwebloem en -meel een hooger gehalte aan inlandsche tarwe voor te schrijven dan 25 pCt., is dat door verhooging der nu geldende 22½ pCt. slechts in zeer geringe mate mogelijk. Daarom is in landbouwkringen reeds dikwijls de wensch geuit, dat het wettelijk maximum verhoogd worde op bijvoorbeeld 40 pCt., met handhaving natuurlijk, ook voor die ver-groote hoeveelheid, van den aan de verbouwers gegarandeerden verkoopprijs van gemiddeld f 12,50. Dit zou weder een aanmerkelijke verhooging beteekenen van den broodprijs. Het lijkt onwaarschijnlijk, dat de volksvertegenwoordiging er voor te vinden zou zijn, om dezen nieuwen last aan de bevolking op te leggen ten behoeve van den akkerbouw, nu deze reeds op verschillende wijzen steun geniet. Zelfs de belanghebbenden verwachten dan ook nauwelijks, dat de regering een wetswijziging ter verhooging van het percentage zal voorstellen. Gedeeltelijk hangt dit ook samen met het feit, dat er voor andere takken van het landbouwbedrijf, die, toen de tarwewet bij de Staten-Generaal in behandeling was, nog niet in grooten nood verkeerden, doch met welke dat nu wel het geval is, steunmaatregelen worden beraamd of reeds zijn genomen. Ook industrie en scheepvaart komen voor hulp in aanmerking of genieten die reeds en de financiële mogelijkheden, welke voor zulke steunverleening in Nederland bestaan, zijn allerminst onbegrensd. Daarom kunnen alleen die bedrijfstakken geholpen worden, welke voortbestaan als een nationaal belang te beschouwen valt en die inderdaad als gevolg der crisis met ondergang worden bedreigd. De akkerbouw verkeert dank zij den reeds verleenden steun over het algemeen niet in laatstgenoemden toestand en komt dus onder de tegenwoordige omstandigheden niet in aanmerking voor verdere hulp, die nu ver-

INHOUD.

Blz.

DE TARWEWET door <i>Jan Schilthuis</i>	446
Agrarische en grondstoffenproducenten contra de nijverheid door <i>W. J. van de Woestijne</i>	447
Het overheidsbedrijf door <i>E. J. Abrahams</i>	449
De economische grondslagen der diamantindustrie III (Slot) door <i>John de la Valette</i>	449
De Indische middelen over Februari 1932	451
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Twijfelmoedigheid ten opzichte van Ottawa door <i>Prof. P. Geyl</i>	453
AANTEKENINGEN:	
Steun aan de scheepvaart	454
Indexcijfers van groothandelsprijzen.....	455
INGEZONDEN STUKKEN:	
De contramine en het wereldherstel door <i>L. de Bree</i>	456
MAANDLIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	457
Overzicht van de Indische middelen.....	458
BOEKAANKONDIGING	458
ONTVANGEN BOEKEN	458
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	459—464
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

langd wordt in den vorm van het betrekken in de werkingssfeer der tarwewet van de hoeveelheid, waarmede de Nederlandsche tarweproductie onder haar invloed is toegenomen.

Bij de behandeling der wet in den winter van 1930/1931 in de Staten-Generaal is dit punt herhaaldelijk ter sprake gekomen. Zoo is in het Voorloopig Verslag reeds gewezen op de kans, dat de tarwewet kon leiden tot een ongewenschte aanmerkelijke uitbreiding van de tarweteelt in Nederland en den Minister is daarbij de vraag gesteld, welke waarborg er tegen zulk een uitbreiding bestond.

Blijkens de Memorie van Antwoord zag de regering niet op tegen een „redelijke uitbreiding van den tarwebouw, met alle voorzichtigheid toegepast”, doch een „abnormalen uitbouw der tarweteelt” achtte ook zij ongewenscht. In „voorzichtige hanteering” van het percentage van het verplichte gebruik van inlandsche tarwe als grondstof van tarwebloem en -meel zag zij daartegen echter een voldoende voorbehoedmiddel, terwijl naar haar meening ook de maatregelen, die ten behoeve van andere takken van landbouw reeds genomen waren of nog zouden worden genomen, een groote uitbreiding der tarweteelt zouden voorkomen. Als doel der tarwewet werd uitdrukkelijk aangegeven het stabiliseeren van den bestaanden toestand, ook ten aanzien der tarweproductie, welke dreigende verdere vermindering de regering om verschillende redenen wenschte te voorkomen.

Bij de mondelinge behandeling der wet in de Tweede Kamer heeft de Minister op 23 December 1930 naar aanleiding van opmerkingen, die verschillende leden hadden gemaakt, nog eens uiteengezet, waarom voor een belangrijke uitbreiding der tarweteelt niet behoefde te worden gevreesd. Daarbij bleek nogmaals, dat de regering zulk een uitbreiding, als nevengevolg der tarwewet, niet in de hand wenschte te werken.

Toch hoort men nu de verwachting uitspreken, dat de van voor brood bruikbare tarwe ditmaal die van het vorige jaar wel eens met 100.000 ton zou kunnen overtreffen, en gezien het feit, dat de Minister in November 1930 de jaarlijksche Nederlandsche tarweproductie schatte op ongeveer 150.000 ton en de hoeveelheid van den oogst van 1931, die met behulp der tarwewet in het brood is en wordt verwerkt, 140/

150.000 ton bedraagt, zou zulk een vermeerdering, ook als zij niet ten volle dien omvang zou verkrijgen, zeker als abnormaal dienen te worden aangemerkt. Blijkens hetgeen de Minister bij de behandeling der wet heeft opgemerkt, ligt het echter geenszins in de bedoeling der regeering, den steun aan den tarweprijs overeenkomstig uit te breiden. Dit zou trouwens ook allerminst liggen in de lijn der maatregelen, die tegenwoordig tot steun van noodlijdende bedrijfstakken genomen worden. Zij hebben ten doel om die bedrijfstakken voor ondergang te helpen behoeden en ze bij te staan bij het doorworstelen dezer moeilijke tijden. Indien dat geschiedt in den vorm van het omhoog brengen van de prijzen der producten ten koste der gemeenschap, dan kan dat slechts gelden voor een gelijk blijvenden en liefst voor een enigszins verminderden omvang der productie, en zeker niet voor een sterk vermeerderde jaarlijksche hoeveelheid van het gesteunde product. Men zou zich evenmin kunnen voorstellen, dat de nu voorgenomen steun aan den prijs der zuivelproducten ten volle toepassing zou blijven vinden, indien de Nederlandsche productie daarvan een volgend jaar, omdat bij den kunstmatig verhoogden prijs de melkveehouderij beter rendeerdere dan andere takken van het veeteeltbedrijf, met bijvoorbeeld 50 pCt. zou worden verhoogd.

Zoowel de tarwewet zelf (en haar begrenzing van het percentage op 25 pCt.) als de bij de behandeling dier wet uitgesproken bedoelingen der regeering, de bestaande financiële mogelijkheden, het gezond verstand, en de billijkheid verzetten zich dus tegen het brengen van de vermeerdering in de tarweproductie onder de werking der tarwewet. Ondanks dit alles echter verluiddt den laatsten tijd, dat dit langs een omweg toch geschieden zal. Men zou namelijk van zins zijn om niet de hoeveelheid Nederlandsche tarwe te verhoogden, die in het brood wordt verwerkt (daarvoor zou verhooging van het percentage noodig zijn), maar wel den prijs, dien de tarweverbouwer ontvangt voor zijn tot dat doel afgeleverde tarwe. De gewenschte steun, ook voor de uitbreiding der tarweproductie, ware daarmee verkregen, want natuurlijk kan het den verbouwer onverschillig zijn, of hij voor een grootere hoeveelheid den nu geldenden prijs ontvangt, dan wel voor een onveranderde hoeveelheid een hooger prijs. Mogelijk is deze uitweg zeer zeker, want de wet stelt geen grens aan den prijs, dien de Minister den producent voor zijn aan de bloem- en meelfabrieken afgeleverde tarwe garandeert, maar het ongewenschte karakter van een dergelijke uitbreiding der steunverlening, die evenals verhooging van het percentage verhooging van den broodprijs met zich moet brengen, ligt voor de hand. Gehoopt mag intusschen worden, dat de berichten, die ten deze de ronde doen, onjuist zullen blijken en dat dit middel om langs een omweg de tarwewet te doen dienen voor een doel, waarvoor zij kennelijk niet bedoeld is, niet zal worden toegepast.¹⁾

JAN SCHILTHUIS.

¹⁾ Nadat dit artikel reeds ter perse was, is gebleken, dat er op vervulling van deze hoop weinig kans bestaat. De dagbladen van 5 Juni bevatten namelijk de mededeeling, dat de prijs, dien de boeren voor hun tarwe ontvangen, in verband met de uitbreiding der productie „voorloopig” verhoogd wordt van f.12,50 op f.15 per 100 KG. Voorloopig wordt deze verhooging genoemd, omdat voor een definitieve verhooging eerst de commissie van advies moet worden gehoord. Wel echter is deze voorloopige maatregel reeds van kracht geworden.

AGRARISCHE EN GRONDSTOFFENPRODUCENTEN CONTRA DE NIJVERHEID.

Een van de belangrijkste verschijnselen in de huidige crisis is de daling van het algemeen prijsniveau, zooals dat in de indexcijfers voor de groothandelsprijzen tot uitdrukking komt tot het vóóroorlogsche peil.

Storingen in het economische verkeer worden bijna steeds zichtbaar in het geldwezen. Dat dit zoo zijn moet is volkomen helder, indien we de waarde van het geld definieeren als de reciproke waarde van de goederen of minder nauwkeurig, als het kwantum goederen, dat voor een eenheid geld te koop is. Depreciatie van de goederen vindt dan haar uitdrukking in appreciatie van het geld en omgekeerd. Hierbij is het onverschillig of de oorzaak van de waardeverandering bij de goederen dan wel bij het geld gezocht moet worden. Indien het nu mogelijk zou zijn bij iedere waarde-overdracht, dus zoowel bij koop als bij betaling rekening te houden met de momenteele geldwaarde, dan zou de waardeverandering van het geld nagenoeg geen invloed uitoefenen op de bezits- en koopkrachtverhoudingen. Dit is evenwel niet het geval. Daardoor wordt de waardeverandering van het geld, zelf in vele gevallen gevolg van storingen in het economische evenwicht, weer oorzaak van nieuwe veranderingen. Ook al zoekt men dus de primaire oorzaak van de huidige crisis niet in de relatieve schaarschte van het goud, dan nog kan men in de deflatie een belangrijke factor in de huidige evenwichtsverstoring zien.

Deze evenwichtsverstoring komt tot uitdrukking in de relatieve prijsverandering der goederen.

Door de zinrijke indeeling licht de Deutsche statistiek betreffende de groothandelsprijzen van „Wirtschaft und Statistik”¹⁾ ons in omtrent den aard van deze verschuivingen.

Stellen wij 1913 = 100 dan was per Dec. 1931 het indexcijfer voor:

I. Totaal agrarische goederen	94,5
II. „ koloniale producten	90,7
III. „ grondstoffen en halffabrikaten....	96,5
IV. „ eindproducten der nijverheid	130,4

Duidelijk teekent zich hier de spanning af, die ontstaan is tusschen de groepen I, II, III en groep IV. In de laatste jaren en vooral gedurende de crisis, is deze spanning toegenomen.

Immers per Dec. 1928²⁾ bedroegen de Deutsche indexcijfers voor:

I. Totaal agrarische goederen	134,1
II. „ koloniale producten	124,6
III. „ grondstoffen en halffabrikaten	134,1
IV. „ eindproducten der nijverheid	159,5

De nijverheidsproducten in Duitschland blijken dus de algemeene prijsdalende tendens niet in gelijk tempo te kunnen volgen. Er is geen reden om aan te nemen, dat dit in andere landen anders zal zijn. De starheid van de prijzen der nijverheidsproducten kunnen we ten deele verklaren uit de starheid van hun kostenelementen voornamelijk de kapitaalkosten en de loonen. Bovendien is de nijverheidsproductie betrekkelijk gemakkelijk in te krimpen in tegenstelling tot de agrarische, doordat in vele gevallen de variabele kosten nog betrekkelijk groot zijn en dus, zoodra deze niet uit de opbrengst voldaan kunnen worden, productiebeperking de minst nadeelige taktiek is. Vooral waar in den landbouw met „eigen volk” gewerkt wordt en dit personeel tengevolge van de depressie geen arbeid in de industrie kan vinden en dus bij stopzetting van de landbouwproductie toch tot last blijft van het gezin, zijn de vaste kosten hoog en zal dus niet spoedig tot vermindering van de

¹⁾ Maandschrift Centr. Bur. v. d. Stat. 1932 afl. 2 bl. 345.

²⁾ Maandschr. Centr. Bur. v. d. Stat. 1929 afl. 6 bl. 1016.

productie worden overgegaan. Wel zien we dan ook belangrijke verschuivingen in de aanwending van den grond voor verschillende gewassen, maar de totale in cultuur genomen grond schijnt niet noemenswaard van de prijzen der landbouwgewassen af te hangen. Evenmin schijnt een snelle overgang van intensieve cultuur naar meer extensieve mogelijk. Reageert dus het aanbod van agrarische producten slechts zwak op de prijzen, hetzelfde kan gezegd worden van de vraag. De vraag naar agrarische producten is weinig elastisch. Beide omstandigheden tezamen maken het verklaarbaar, waarom een landbouwcrisis zoo'n slepend karakter kan hebben. Op een iets te groot aanbod dalen de prijzen sterk, zonder dat dit tot noemenswaardige inkrimping van de productie of vermeerdering van de consumptie leidt. Waar nu het teveel aan agrarische producten niet volledig toegeschreven kan worden aan een toevallige omstandigheid als een buitengewone oogst, maar hier factoren met permanent karakter mede werken, hebben wij dus naar alle waarschijnlijkheid met een zeer lange periode van lage graanprijzen te maken. Waarschijnlijk zal suiker in een soortgelijke positie verkeerden.

Landstreken, die in hoofdzaak landbouwproducten en grondstoffen uitvoeren en nijverheidsproducten invoeren, ondervinden van de verschillen in prijsdaling in hooge mate de gevolgen.

Indexcijfers groothandelsprijzen in N. O.-I. ¹⁾ (1913 = 100).

	Invoer- artikelen	Uitvoer- artikelen	in pCt. van de invoerartikelen
1928	155	125	81
1929	155	123	80
1930	146	88	60
Oct. 1931	107	61	57

De zuiver industriële streken ondervinden de gevolgen van de prijsdaling van de agrarische producten en grondstoffen op tweeërlei wijze. In de eerste, maar niet in de voornaamste plaats, profiteeren zij van deze lage prijzen als consumenten. Hier staat tegenover, dat de koopkracht van de agrarische landen als afnemers van industrieproducten daalt.

Zien wij af van verschuiving in de betaling door creditverstrekking en bovendien van de reeds bestaande schuldverhoudingen, dan moet bij prijsevenwicht tusschen agrarische en industriële producten de volgende betrekking bestaan.

$$H_a p_a = H_i p_i.$$

Waarin H_a en H_i resp. de hoeveelheden agrarisch en industrieel product, die omgezet worden, voorstellen en p_a en p_i hun prijzen.

Agrarische landen zijn zeer dikwijls de debiteuren van de industrie. De totale waarde van hun uitvoer ($H_a p_a$) dient dan ook niet alleen om den invoer van industrie producten ($H_i p_i$) te betalen, maar moet bovendien strekken om een uit vroegere transacties voortgekomen rente en aflossing te voldoen. Stellen wij deze laatste voor door C . Dan hebben we

$$H_a p_a = H_i p_i + C.$$

De invoer van industriële producten kunnen we dus alzoo uitdrukken:

$$H_i = \frac{H_a p_a - C}{p_i} = H_a \frac{p_a}{p_i} - \frac{C}{p_i}.$$

Wanneer wij den invloed van de prijsverhouding tusschen agrarische en industriële producten onderzoeken mogen we afzien van een eventuele, daarvan onafhankelijke trend. Waar bovendien de elasticiteit van de agrarische producten tamelijk klein is kunnen we zonder groote fouten H_a als constant aannemen.

Daalt nu p_a meer dan p_i dan wordt $H_a \frac{p_a}{p_i}$ kleiner:

Bij een daling van p_i wordt $\frac{C}{p_i}$ grooter. Beide ter-

¹⁾ Zie Maandschrift Centr. Bur. v. d. Stat. 1932 afl. 2, bl. 208.

men werken dus in de richting om H_i te doen verminderen.

Een scherpe daling van den afzet van industrieproducten in agrarische landen is dus te verwachten en treedt in feite ook op.

De totale waarde van den invoer in N. O.-I. vermindert, niet alleen dalen de prijzen van de invoerartikelen, „maar ook de ingevoerde hoeveelheden, nl. door de geringe kapitaalsinvestaties van het Europeesche bedrijfsleven en door de — onder invloed van de geringe opbrengst der bevolkingsproducten en van de doorgevoerde loonsverlagingen — aanmerkelijk gedaalde koopkracht der Inheemsche bevolking” ¹⁾.

Nemen wij aan, dat voor langen tijd de prijzen der agrarische producten laag zullen blijven dan kan alleen een ver gaande prijsdaling van de industriële producten ertoe leiden, dat quantitatief veel industrieproducten in agrarische landen worden afgezet, immers:

$$H_i p_i = H_a p_a - C.$$

Dus bij gegeven H_a , p_a en C , is H_i omgekeerd evenredig aan p_i .

Tegenover de dalende koopkracht van de agrarische streken, staat een tendens tot stijging bij de industriële, doordat nu minder voor agrarische producten behoefte te worden uitgegeven en dus meer voor industriële overblijft. Toch is hier geen volledige compensatie te verwachten. De in de industriële landen vrijgekomen koopkracht zal zich zeer waarschijnlijk richten op andere producten en kwaliteiten dan door de agrarische landen afgenomen werden. Wij zullen dus verschuivingen in de productie te verwachten hebben. Zulke verschuivingen gaan gepaard met verdragingsverschijnselen, d.w.z. met werkloosheid, dus vermindering van de koopkracht.

Welke bittere realiteit de ongelijkmatige prijsdaling van agrarische producten en grondstoffen eenerzijds en nijverheidsproducten anderzijds tengevolge heeft, blijkt als wij schattingsgewijze de formule

$$H_i p_i = H_a p_a - C$$

gaan toepassen. De C kunnen wij zonder groote fout laten vervallen, omdat dit bedrag hoogst waarschijnlijk in de industriële streken wordt omgezet door de crediteuren van de agrarische.

Wij kunnen dus schrijven:

$$\frac{H_i}{H_a} = \frac{p_a}{p_i}.$$

Nemen wij het jaar 1927 als basis, dan blijken voor het jaar 1931 de indexcijfers voor groothandelsprijzen in het algemeen, zoowel als voor voedingsmiddelen in het bijzonder tot 66 pCt. te zijn gedaald.

Aangenomen, dat de prijs van nijverheidsproducten is samengesteld uit 50 pCt. grondstoffen, 25 pCt. arbeidskosten en 25 pCt. kapitaalkosten, en dat de arbeidskosten door rationalisatie en loonsverlaging met ongeveer 8 pCt. en de kapitaalkosten met 15 pCt. daalden, dan correspondeert hiermede een totale prijsdaling van de nijverheidsproducten tot 77 pCt. van hun prijs in 1927.

$$\frac{H_i}{H_a} = \frac{p_a}{p_i} = \frac{66}{77} = 0,86. \text{ of } H_i = 0,86 H_a.$$

Waar nu de vraag naar agrarische producten en grondstoffen (afgezien van een trend door bevolkingstoename) waarschijnlijk niet grooter, maar eerder iets kleiner geworden is, volgt hieruit dat thans de afzetmogelijkheid van nijverheidsproducten tegen agrarische en grondstoffen sinds 1927 met ongeveer 14 pCt. gedaald moet zijn met waarschijnlijk een evenredige vermeerdering der werkloosheid in de desbetreffende industrietakken.

Voor 1932 liggen de verhoudingen nog veel ongunstiger.

W. J. VAN DE WOESTIJNE.

¹⁾ Maandschr. Centr. Bur. v. d. Stat. 1932 afl. 2 bl. 207.

HET OVERHEIDSBEDRIJF.

De heer E. J. Abrahams, Wethouder voor de Gemeentebedrijven en de Handelsinrichtingen te Amsterdam, schrijft ons:

De redactie van dit weekblad is wel zoo vriendelijk, mij in de gelegenheid te stellen te antwoorden op de bemerkingen, welke de heer Mr. P. G. Knibbe op mijn vorig artikel meent te moeten maken.

Ik kwam tot het besluit, genoemd artikel te schrijven naar aanleiding van verschillende aanvallen, die op het overheidsbedrijf als zoodanig werden gedaan. Vaak wordt daarbij aangevoerd, dat de verhouding tot het gemeentepersoneel een beletsel zou zijn, om bij behoorlijke tarieven behoorlijke winsten te maken, terwijl ook wordt gesteld, dat het gemeentebestuur met de tarieven der monopolistische bedrijven zóó kon handelen, dat willekeurige verhoogingen de gemeentekas zouden kunnen stijven. Tegen deze beweringen richtte zich mijn betoog.

Thans komt de heer Knibbe ons mededeelen, dat de tarieven niet redelijk zijn en dat de winsten, die gemaakt worden, niet zouden mogen worden gemaakt.

Tusschen deze twee meeningen bevind ik mij naar ik hoop in het „juste milieu”. Ik zal nu de opmerkingen op den voet volgen.

De heer Knibbe meent, dat het telefoontarief in Amsterdam te hoog is; mogelijk weet hij, dat dit tarief eerst onlangs is verlaagd, dat het in November nogmaals wordt verlaagd en dat B. en W. in het vooruitzicht hebben gesteld, te beproeven, het volgend jaar nogmaals met een verlaging te komen.

Wij zijn het er over eens, dat vooral in den tegenwoordigen tijd de industrie met alle mogelijke middelen moet worden geholpen. Mogelijk weet de heer Knibbe, dat nog onlangs B. en W. van Amsterdam hebben bepaald, dat wat de electriciteitstarieven betreft, voor de industriële grootverbruikers een regeling is getroffen, waarbij zij het tarief betalen, berekend gemiddeld naar de twee laatste maanden, terwijl alles wat daarboven wordt gebruikt voor $\frac{3}{4}$ cent per K.W.U. zal worden geleverd, dit ter aanmoediging. Denkt de heer Knibbe, dat een particuliere maatschappij daartoe licht komen zal? Maar Mr. Knibbe maakt het zich gemakkelijk; hij zegt niet dat voor gas en electriciteit de tarieven te hoog zijn, hij vertelt ons alleen, dat hij de winsten te hoog oordeelt.

Het blijkt, dat hij winst uit het overheidsbedrijf verkregen onoorbaar acht. In dit opzicht verschil ik met hem van meening; ik schreef reeds, dat bij behoorlijke tarieven een redelijke ondernemerswinst volkomen geoorloofd is en ik herhaal, dat dan nog het voordeel boven het particulier bedrijf, waar men zich ten opzichte van de winst zeker geenerlei beperking oplegt, overblijft, dat die winst ten algemeene nutte wordt aangewend.

Het is wel merkwaardig, dat de heer Knibbe daarna komt met de mededeeling, dat van een of andere socialistische these, het Amsterdamsche trambedrijf het slachtoffer is geworden. Wie weet, hoe overal het trambedrijf noodlijdend is, wie weet, hoe bijv. in Den Haag, waar het door den heer Knibbe zoo hoog geïerde stelsel van gemengd bedrijf bestaat, de financiële uitkomsten van dit bedrijf zijn, moet zich toch wel verwonderen over deze uitlating van Mr. K.

De bewering op bladzijde 431 geuit, dat men het bij water-, gas- en electriciteitstarieven wel in de hand had, de tarieven voor de weinig-gebruikers te drukken en die voor de veel-gebruikers hoog te houden, getuigt althans voor Amsterdam van een zoo ontstellend gemis aan wetenschap bij dezen geachten criticus, dat ik het ook om niet te lang te worden hierbij maar laten zal.

Ik heb voor het betoog van Mr. K. niet minder sympathie, dan hij voor het mijne, doch ik moet hem toch ernstige studie aan de bron in overweging geven.

DE ECONOMISCHE GRONDSLAGEN DER DIAMANT-INDUSTRIE.

(De vooruitzichten voor den aandeelhouder. De menschelijke factor in de ontwikkeling. Beredeneerd optimisme.)

III (Slot.)

In ons tweede artikel behandelden wij de uitwerking van de beperking der voortbrenging op den prijs van diamant, en kwamen daarbij tot de slotsom, dat uit een verbetering van den algemeenen toestand, gelijk zulks ook na vroegere depressies geschiedde, een snelle wederopbloei der diamantindustrie zou voortspruiten. Een andere vraag, die wij nog moeten beantwoorden, is, welk effect het sluiten der mijnen op de aandelen der betrokken maatschappijen zal hebben, in het bijzonder op die van de De Beers Consolidated Mines Ltd., niet alleen verreweg de belangrijkste, doch wier aandelen bovendien in vele landen op groote schaal worden verhandeld.

De vierde grafische voorstelling toont de schommelingen in ieder jaar der hoogste en laagste noteringen van de gewone aandelen der De Beers maatschappij. Eveneens zijn de veranderingen aangegeven, die de winst- en verliesrekening dezer onderneming van jaar tot jaar heeft ondergaan, alles uitgedrukt in indexcijfers op basis van 1913 = 100.⁴⁾

In het algemeen gesproken, blijkt, dat de noteringen der aandelen min of meer in overeenstemming zijn geweest met de werkelijke winsten, hoewel ze in den regel een weinig hierop vooruit zijn gelooopen. Zooals te verwachten was, zijn de maximum-noteringen, die de hoogtepunten van speculatieve aankoop aanduiden, extremer in hare schommelingen dan de minimum-noteringen. Wat de winstlijn betreft, zien wij het effect van de terugslagen in 1907, 1915, 1921 en 1931, door ons reeds als jaren van algemeene depressie gekenmerkt, met uitzondering van 1915 in welk jaar de beweging, zooals wij reeds analyseerden, haar eigen oorzaak had.

Er bestaat echter één groot verschil tusschen die vroegere tijden, waarin eveneens de productie sterk werd ingekrompen, en de situatie, zooals die zich op dit oogenblik ontwikkelt. Dat verschil ligt in de groote voorraden, die thans aanwezig zijn.

Men kan aannemen, dat de groote Zuid-Afrikaansche maatschappijen en hare verkoops-organisatie de Diamond Corporation, voorraden bezitten, die zelfs tegen de geldende lage prijzen, eene waarde van omstreeks £ twintig miljoen (papier ponden) vertegenwoordigen. De productie-kosten zijn grootendeels, vermoedelijk zelfs geheel, in de afgelopen jaren afgeschreven. Het is mogelijk, dat er tegen een gedeelte dezer voorraden beleeningen hebben plaatsgehad, maar er is alle reden om aan te nemen, dat, indien dit al het geval is geweest, de op deze wijze opgenomen gelden, slechts zeer gering zijn in verhouding tot de waarde van den totalen voorraad. Derhalve zal er, bij het hervatten van den verkoop dezer voorraden, terstond een zeer aanmerkelijke winstmarge in den verkoopprijs zijn begrepen, welke, hetzij rechtstreeks, hetzij via hare deelneming in de Diamond Corporation door de betrokken producenten zal worden gerealiseerd.

Men kan dus veilig aannemen, dat bij een opléving, ook de winst-curve weder snel zal stijgen, overeenkomstig de antecedenten van 1907, 1915 en 1921 toen, evenals thans, de productie ook was stopgezet of ingekrompen.

De geschiedenis leert ons echter tevens, dat het, om dit doel te bereiken, noodzakelijk is, dat de wereldproductie van diamant beperkt moet blijven binnen grenzen, die met het wereldverbruik in overeenstemming zijn. Op dit oogenblik bestaan er overeenkom-

⁴⁾ Het halve verschil tusschen den hoogsten en laagsten koers van 1913 is als 100 aangenomen.

sten, die eenerzijds de voortbrenging beperken en anderzijds den afzet van ruwe diamant op de wereldmarkt regelen. Bestaan er afdoende redenen om aan te nemen, dat deze overeenkomsten op het punt staan ontbonden te worden, gelijk sommigen, misschien wel wat overhaast, hebben afgeleid uit de nog al bittere woorden, die, in en buiten het Zuid-Afrikaansche parlement tusschen de belanghebbenden zijn gewisseld?

Wanneer wij aan deze zijde van het vraagstuk hier aandacht gaan schenken, verlaten wij daarmee voor een oogenblik het terrein, waartoe wij ons tot dusver hebben beperkt, t.w. het uitsluitend economisch en statistische, en moeten wij zekere persoonlijke elementen in het geding brengen. Maar zijn economische feiten, in den grond, niet slechts de resultaten van op elkaar inwerkende menselijke krachten? En geven economische statistieken eigenlijk ooit van iets anders een beeld, dan van de uitwerking der menselijke handelingen? Laat ons daarom zoo kort mogelijk de menselijke factoren nagaan, die aan het werk zijn in verband met wat wij tot dusver geheel onpersoonlijk als „productie-beperking” hebben aangeduid.

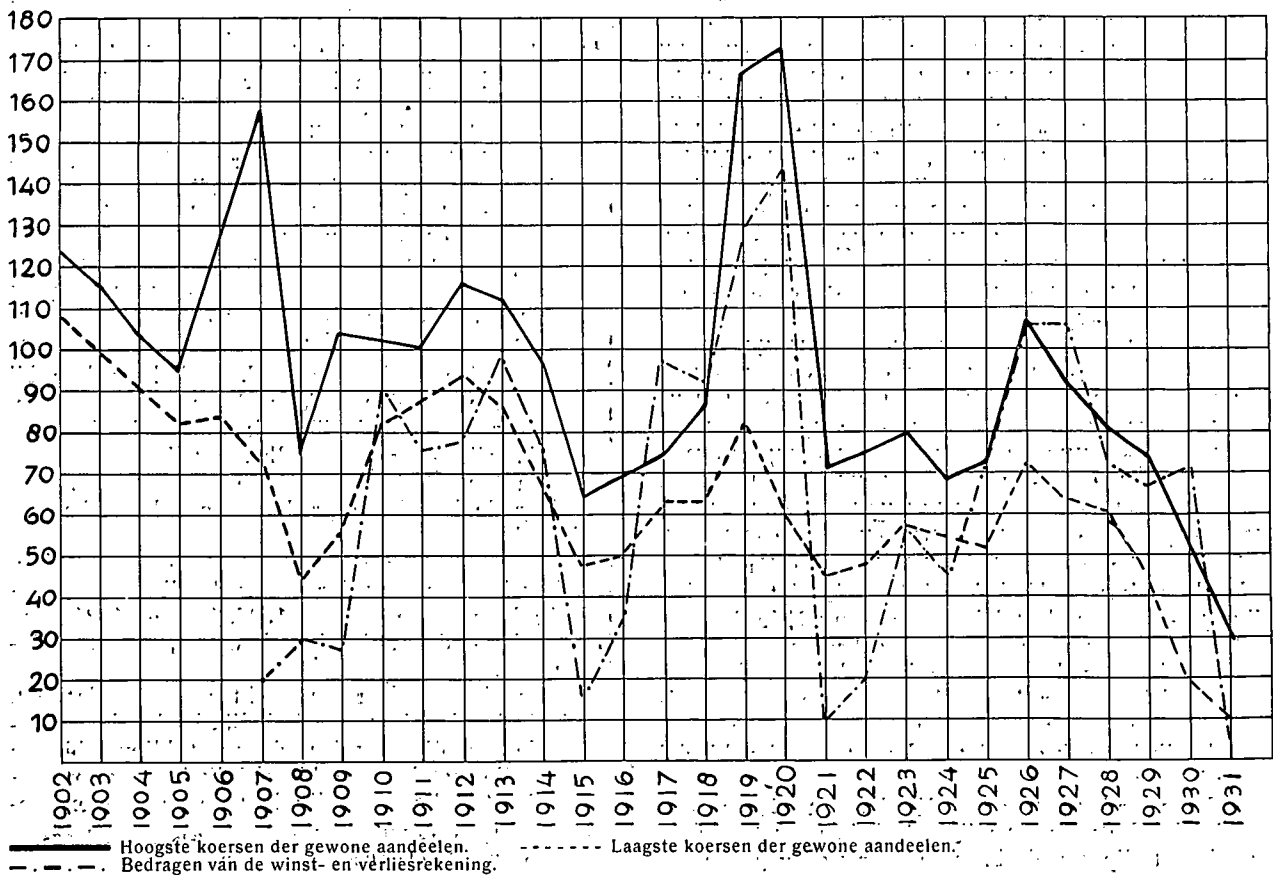
De opwekkende transatlantische drogrede, als zoude een verlaging van prijzen, gepaard aan „high pressure salesmanship”, d.w.z. enthousiaste en systematische verkoops-organisatie, ten allen tijde voldoende zijn om de vraag naar een bepaald artikel onbegrensd op te schroeven, en daardoor ieder bedrijf tot bloei te brengen, ongeacht den omvang der productie, heeft in deze laatste jaren in vrijwel alle groote industrieën een tegenspraak te verduren gehad. In ieder geval heeft deze opvatting nimmer groote instemming gevonden bij hen, die de diamantindustrie hebben geleid. Integendeel, reeds vanaf 1889, toen de onderscheiden diamantmijnen in het Kimberley district vereenigd werden in de De Beers maatschappij, is het steeds het streven dier maatschappij geweest om de productie van diamant strikt te handhaven tot een bij het wereldverbruik passende hoeveelheid en terzelfder tijd de prijzen te stabiliseeren door den verkoop in één hand te organiseeren. Dat er speling moest blijven bestaan, zoowel in de mate der productie, als in het peil der prijzen, is gebleken uit — en tevens beves-

tigd door — de voorafgaande analyse. In tijden van algemeenen voorspoed, zoowel als gedurende perioden van depressie is dit richtsnoer gevolgd, en het heeft, grosso modo, in het voordeel gewerkt zoowel van de diamantindustrie als van den diamanthandel. En dit is zoo doorgestaan tot ongeveer het jaar 1925.

Uit de derde grafische voorstelling¹⁾ ziet men duidelijk, dat vanaf dat tijdstip, de opkomst van andere groote diamantproducenten begon in te werken op de toepassing der beredeneerde, tot dusver door de De Beers groep gevolgde, productiepolitiek. Voor zoverre deze producenten zelve ook mijnbouwmaatschappijen, hetzij Belgische of Portugeesche enz. waren, liepen haar belangen tenslotte in dezelfde richting als die der Zuid-Afrikaansche diamantmaatschappijen. Na eenige onvermijdelijke vertraging, tengevolge van het aanpassen der wederzijdsche persoonlijke belangen, kon dan ook het resultaat worden bereikt, dat de toevoer naar de markt in onderling overleg en met wederzijdsche goedkeuring kon worden geregeld.

In verband met de alluviale productie echter, kwam er een geheel nieuwe factor in het spel, aangezien het beheer van dit gedeelte der productie aanvankelijk in handen van individueele „prospectors” lag, om in recenter tijden in die der Unie regeering over te gaan. Het betrekkelijk eenvoudige vraagstuk om de persoonlijke belangen der industrieelen onderling te regelen, of, in het geval der kleine ontginners, hun productie op te koopen, werd belangrijk gecompliceerd door de instelling van Staatscontrole, eenerzijds tengevolge van overwegingen omtrent het uiteindelijk belang van Zuid-Afrika als geheel genomen, anderzijds door de politieke berekeningen van personen en partijen. Wij behoeven hier niet in een nader beschouwing te treden van de vrij heftige argumenten, die gewisseld zijn tusschen de vertegenwoordigers der De Beers groep en der Zuid-Afrikaansche regeering. Evenmin is het, na de voorafgaande analyse, noodig de beslissing om de mijnen te sluiten te billijken. Wel echter moeten wij nog even stil staan bij de vermoedelijke uitkomst van de bestaande oneenigheid.

¹⁾ Zie Econ.-Stat. Ber. van 1 Juni jl.

Op het oogenblik is het geheele vraagstuk in studie bij een Koninklijke Commissie, ingesteld door de regeering der Unie, met opdracht den toestand in de diamantindustrie en -handel in al zijn vertakkingen te bestudeeren en voorstellen aan de regeering te doen.

Dat actieve concurrentie tusschen de diverse producenten tot algemeenen zelfmoord zou leiden, wordt volkomen ingezien, zelfs door die leden der regeering, die bezwaar hebben tegen al te sterke overheersching van de De Beers groep. Het klemmende in de argumenten, die voor samenwerking en onderling overleg tusschen al de producenten pleiten, wordt nog versterkt door de wetenschap, dat er zulke groote voorraden gereed liggen, voorraden, die met een twee- of drie-jarige consumptie gelijk staan en waarop de productiekosten reeds zijn afgeschreven. Indien het tot een algemeenen strijd zou komen, dan zouden deze voorraden op de markt gebracht kunnen worden op tijden, in hoeverheden en tot prijzen, die iedere hoop zouden vernietigen om de alluviale velden met winst te ontginnen, of een rendeerende slijp-industrie in Zuid-Afrika te vestigen.

Bovendien ligt het landsbelang van Zuid-Afrika niet zoozeer in het uit den grond halen van diamant, als in den winstgevendsten verkoop en uitvoer daarvan. Het is uit dien hoofde dan ook niet waarschijnlijk, dat de regeering van Z.-Afrika, tot maatregelen zou overgaan, die tot verlamming der diamantnijverheid zouden leiden. Want, hoewel deze industrie in omvang door de goudwinning is overvleugeld, vormt zij nochtans een van de belangrijkste bronnen van welvaart van Z.-Afrika⁴⁾ Het feit, dat maatregelen, die de vernietiging der diamantindustrie tengevolge zouden hebben, vroeg of laat hetzelfde effect zouden hebben op de politieke partij, die hiervoor de verantwoordelijkheid op zich nam, schijnt in de voornaamste diamantcentra de overtuiging te hebben gewekt, dat er dan ook niets in deze richting zal gebeuren, hoe heftig men elkaar ook heeft bestreden.

* * *

Keeren wij thans weder tot onze statistische analyse van de historische ontwikkeling der industrie terug, dan meenen wij gerechtigd te zijn met de volgende opsomming te besluiten:

Bij het intreden eener kentering in den algemeenen economischen toestand kan verwacht worden, dat de diamantindustrie eene snelle en krachtige opleving zal ondergaan, welke verscherpt zal worden door de maatregelen om den markttoevoer te regelen en de productie te beperken. Dit zal tot een vermindering der opgehoopte voorraden leiden, waarvan ook de aandeelhouders in de betrokken maatschappijen de vruchten zullen plukken. In het diamantslijpersbedrijf zal tegelijkertijd eene opleving ontstaan, daar de vraag naar geslepen diamant, zooals de geschiedenis leert, zich zeer snel ontwikkelt bij een verhooging der koopkracht, en de voorraden van geslepen diamant, in tegenstelling met die van het ruwe product, betrekkelijk gering zijn.

Door de geleidelijke uitputting der aangekweekte voorraden zal het voortbrengen van ruwe diamant weder loonend en de productie dus weder op grootere schaal hervat kunnen worden, te beginnen met de reeds aan de oppervlakte gebrachte „blauwe grond”

⁴⁾ De voornaamste uitvoerartikelen van Zuid-Afrika zijn, goud, wol en diamant. In procenten van de waarde bedroeg hun aandeel in den uitvoer voor de jaren 1928 tot 1930 als volgt:

Uitvoer uit Zuid-Afrika.			
	1928	1929	1930
Goud	35.5	44.4	54.6
Wol	24.2	18.7	13.1
Diamant	12.2	14.9	8.1
Diversen	28.1	22.0	24.2
Totaal	100.—	100.—	100.—

der mijn-maatschappijen die reeds thans beschikbaar ligt.

Er bestaat geen reden om aan te nemen, dat de groote producenten en de betrokken regeeringen, die allen in vroeger jaren ruimschoots gelegenheid hebben gehad om de catastrophale gevolgen van ongebreidelde productie te leeren kennen, tot een dergelijke politiek, die gelijk staat met zelfmoord, hun toevlucht zullen nemen.¹⁾

Donker als de tijden, ook voor de diamantindustrie, zijn, zou het dus voor alle belanghebbenden bij deze nijverheid gerechtvaardigd schijnen om de toekomst met beredeneerd optimisme tegemoet te zien.

¹⁾ Sedert het bovenstaande geschreven werd, is uit Zuid-Afrika het officiële bericht ontvangen, dat de voorloopige overeenkomst tusschen de Unie-regeering en den heer I. W. Schlesinger definitief ontbonden is. Het doel dier overeenkomst was de onlangs om financiële redenen gesloten diamantslijperij te Kimberley van de firma Rosenstrauch — die met regeeringssteun werkte — weder in bedrijf te zetten, en zoo doende de regeeringpolitiek, inzake de opleiding van diamantslijpers en het vestigen eener slijp-industrie in Zuid-Afrika, eindelijk te verwezenlijken.

Uit de gepubliceerde berichten zou men moeten opmaken, dat het plan is afgesprongen op de besliste weigering der regeering: (1) om den heer Schlesinger ruwe diamant te leveren tegen lagere prijzen of op andere condities dan tusschen de verschillende producenten is overeengekomen, en (2) om hem in Namaqualand, waar de heer Schlesinger, naar verluidt, een groot aantal diamant-opties verzameld heeft, grootere vrijheid van exploitatie te verlenen, dan de regeling met de overige producenten wenschelijk of toelaatbaar maakt. Met andere woorden, de houding der Zuid-Afrikaansche regeering schijnt te zijn geweest, dat, welke ook hare geschilpunten met de mijn-eigenaars wezen mogen, zij allermint uit wilde productie of teugelooze concurrentie heil voor de diamant-industrie verwacht — en dat is juist hetgeen wij hierboven als vaststaand meenden te mogen aannemen.

JOHN DE LA VALETTE.

(Nadruk verboden).

DE INDISCHE MIDDELEN.

In de maand Februari bedroeg de opbrengst der landsmiddelen in totaal f 31.1 millioen tegenover f 35.9 millioen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor is een totaal middelenopbrengst over de eerste twee maanden van 1932 ontstaan van f 66 millioen, terwijl in de eerste twee maanden van 1931 f 81.4 millioen werd ontvangen, een achteruitgang dus van f 15.4 millioen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking tot de ramingen bedroeg in millioenen guldens, respectievelijk:

Omschrijving raming	1/12		2/12		Eerste		
	1932	1932	1931	1930	1932	1931	1930
Belastingen	24.8	15.5	16.7	19.2	49.6	31.9	38.1
Monopolies	6.2	4.3	5.0	6.1	12.3	8.7	10.2
Producten	5.4	2.1	3.8	4.7	10.8	3.5	7.7
Bedrijven	10.3	7.0	7.5	8.9	20.7	15.9	18.7
Div. middelen	4.1	2.3	2.9	3.2	8.2	5.9	6.7
Totaal	5.08	31.2	35.9	42.1	101.6	65.9	81.4

Het achterblijven van de middelen in verslagmaand t.o.v. dezelfde maand van het vorige jaar werd veroorzaakt door de groep belastingen met — f 1.2 millioen, monopolies met — f 0.7 millioen, de producten met — f 1.7 millioen, de bedrijven met — f 0.5 millioen en de groep diverse middelen met — f 0.6 millioen.

Bij het achterblijven van het totaal der middelen t.o.v. de fractioneele jaarraming in de verslagmaand, ten bedrage van f 19.6 millioen, en in de eerste twee maanden van 1932 van in totaal f 35.7 millioen, moet in aanmerking worden genomen dat verschillende middelen, in hoofdzaak de kohierbelastingen, producten, sommige bedrijven en eenige middelen van de groep

„Diversen” zoals winstaandeelen, mijnconcessies, enz. niet regelmatig over een jaar binnenvloeiën doch op onregelmatige wijze worden betaald.

De verschillen in de opbrengst tusschen de maanden Februari 1932 en Februari 1931 en tusschen de eerste twee maanden van 1932 en van 1931 worden bij de verschillende middelen-groepen, in hoofdzaak door de n.v. afwijkingen veroorzaakt:

Belastingen.

De navolgende heffingen vertoonen in de afgelopen twee maanden in totaal een achteruitgang, t.o.v. 1931 van f 3.9 miljoen.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					Eerste 2 maanden van 1932	meer of minder dan 1931
	Februari 1932	Februari 1931	Eerste twee maanden van 1932	Eerste twee maanden van 1931	1930		
Invoerrechten	3.1	4.4	6.4	9.5	14.4	— 3.1	
Uitvoerrecht	0.2	0.4	0.5	0.8	1.6	— 0.3	
Statistiekrecht	0.2	0.3	0.4	0.6	1.0	— 0.2	
Accijnzen	3.6	3.4	6.4	6.3	6.7	+ 0.1	
Zegelrecht	0.5	0.6	1.2	1.5	1.8	— 0.3	
Overschr. recht	0.1	0.2	0.3	0.4	0.4	— 0.1	
Slachtbelastingen	0.5	0.5	1.0	1.0	1.0	—	
Totaal	8.2	9.8	16.2	20.1	26.9	— 3.9	

Bij vergelijking van de opbrengst 1932 met die van 1931 dient er rekening mede te worden gehouden, dat ingaande 1 Januari 1932 de invoerrechten werden verhoogd van 10 tot 20 procenten.

Een nadere uitsplitsing van de opbrengst der accijnzen leidt tot onderstaande groepeerings:

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					2/12 raming 1932
	Februari 1932	Februari 1931	Eerste 2 maanden van 1932	Eerste 2 maanden van 1931	1930	
Petroleum	0.8	1.1	1.6	2.0	1.7	} 6.5
Benzine	2.0	1.5	3.4	2.8	3.0	
Lucifers	0.7	0.7	1.2	1.4	1.9	1.667
Gedistilleerd	0.05	0.07	0.1	0.1	0.2	0.167
Tabak	0.007	0.004	0.01	0.01	0.01	0.017
Totaal	3.6	3.4	6.3	6.3	6.8	8.3

Bij de accijnzen dient er rekening mede te worden gehouden, dat de accijns voor benzine met ingang van 1 Januari werd verhoogd met 20 procenten.

De kohierbelastingen bleven in de eerste 2 maanden van 1932, zooals uit de hieronder opgenomen vergelijkende specificatie blijkt, met uitzondering van de personeele belasting en de landelijke inkomsten bij de opbrengst van de eerste 2 maanden van 1931 ten achter.

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					
	Februari 1932	Februari 1931	1930	Eerste 2 maanden van 1932	Eerste 2 maanden van 1931	1930
Personeele belasting	0.2	0.2	0.3	0.6	0.6	0.6
Inkomsten	3.1	2.9	3.7	6.9	7.9	8.3
Vennootschaps	1.3	1.4	1.2	2.2	3.3	4.9
Verponding	1.7	1.7	0.7	3.3	4.2	2.1
Landelijke inkomsten	0.7	0.4	0.5	1.9	1.2	1.4
Totaal	7.0	6.6	6.4	14.9	17.2	17.3

De hoge opbrengst der landelijke inkomsten is een gevolg van belangrijke nabetalings op den aanslag 1931.

De landelijke inkomsten, nader uitgesplitst, geven het volgende beeld:

Omschrijving	Opbrengst in miljoenen guldens					
	Februari 1932	Februari 1931	1930	Eerste 2 maanden van 1932	Eerste 2 maanden van 1931	1930
Landrente Java en Madoera	0.5	0.3	0.36	1.3	0.8	0.84
Alle overige	0.2	0.1	0.16	0.6	0.4	0.52
Totaal	0.7	0.4	0.5	1.9	1.2	1.4

De overige belastingen brachten in verslagmaand f 176.000 op tegen f 351.000 in dezelfde maand van 1931.

Monopolies.

De monopolies brachten in verslagmaand 0.7 mil-

lioen minder op dan in Februari 1931, terwijl de totaalopbrengst in de eerste 2 maanden van 1932 1.5 miljoen achterbleef bij die over dezelfde periode van 1931.

Deze f 1.5 miljoen werden gevormd door achteruitgang van de opbrengst van den opiumverkoop, welke opbrengst in de eerste 2 maanden van 1932 f 3.3 miljoen bedroeg tegenover f 4.8 miljoen in de eerste 2 maanden van 1931.

De opbrengst der pandhuizen bleef in verslagmaand f 0.11 miljoen achter bij die van Februari 1931 en in de eerste 2 maanden van dit jaar f 0.14 miljoen bij die van de eerste twee maanden van 1931.

Het zout bracht in verslagmaand f 0.009 miljoen meer op dan in Februari 1931 en in de eerste twee maanden van dit jaar f 0.088 miljoen meer dan in de eerste twee maanden van 1931.

Producten.

De opbrengst van de producten bedroeg in Februari 1932 f 2.1 miljoen tegen f 3.8 miljoen over dezelfde maand in 1931 of f 1.7 miljoen minder, in hoofdzaak veroorzaakt door de mindere opbrengsten van tin en boschproducten ad resp. f 1.2 miljoen en f 0.36 miljoen.

Het caoutchoucbedrijf bracht in verslagmaand ruim f 8.000 minder op dan in Februari 1931, waardoor de achteruitgang in de eerste twee maanden van 1932 t.o.v. 1931 steeg tot circa f 0.044 miljoen.

De opbrengst van de steenkolenmijnen was in verslagmaand f 0.054 miljoen meer dan in Februari 1931, doch bleef in de eerste twee maanden van dit jaar f 0.58 miljoen achter bij die van de eerste twee maanden van 1931.

Bedrijven.

De opbrengst van deze groep bedroeg over Februari 1932 f 0.6 miljoen minder dan in dezelfde maand van 1931. De oorzaak hiervan is in hoofdzaak gelegen in de mindere opbrengst van de P.T.T. en de S.S. ad resp. f 0.18 en f 0.83 miljoen. De achteruitgang van deze groep gedurende de eerste twee maanden van het jaar 1932 t.o.v. 1931 steeg tot f 2.8 miljoen.

De totaal-opbrengsten van de S.S. bleven in de eerste twee maanden van dit jaar f 2.4 miljoen bij die over de eerste twee maanden van het vorige jaar ten achter. Verdeeld naar de verschillende lijnen was dit verschil:

Java	2.1 miljoen
Sum. Westkust	0.1 „
Zuid-Sumatra	0.1 „
de Atjeh-tram	0.05 „

De opbrengsten, voortvloeiende uit die van het havenwezen, den baggerdienst en den dienst voor Waterkracht en Electriciteit bedroegen in verslagmaand resp. f 0.1 miljoen, f 0.2 miljoen en f 0.15 miljoen meer dan in Februari 1931.

Diverse middelen.

Deze groep bracht in verslagmaand f 2.3 miljoen op tegenover f 2.9 miljoen in Februari 1931. De opbrengst in de eerste twee maanden van 1932 was f 0.75 miljoen minder dan die in de overeenkomstige periode van 1931. Het achterblijven van de opbrengst over de eerste twee maanden bij de fractioneele jaar-raming met een bedrag van f 2.25 miljoen en bij dezelfde periode van 1931 met f 0.75 miljoen vindt zijn oorzaak in het achterblijven van bijna alle middelen, welke tot deze groep behooren.

Slechts de opbrengst uit afstand van grond en schoolgelden gaven een gunstig verschil te zien respectievelijk van f 0.127 miljoen en f 0.161 miljoen.

Mijnconcessies brachten in verslagmaand f 0.033 miljoen op tegen f 0.019 miljoen in Februari 1931, terwijl in de eerste twee maanden van 1932 hierop

f 0.081 miljoen werd ontvangen tegenover f 0.090 miljoen in dezelfde periode van 1931.

De ontvangsten van het gevangeniswezen bedroegen in Februari 1932 f 0.161 miljoen tegen f 0.558 miljoen in Februari 1931; de totaal ontvangsten hiervan bedroegen in de eerste twee maanden van 1932 f 0.339 miljoen tegen f 0.779 miljoen in dezelfde periode van 1931.

De opbrengsten van de andere tot deze groep behorende middelen geven geen aanleiding tot bijzondere vermelding, met uitzondering van de baken- en loodsgelden, welke in verslagmaand f 0.055 miljoen achterbleven bij Februari 1931 en in de eerste twee maanden van 1932 totaal f 0.092 miljoen minder opbrachten dan in dezelfde periode van 1931.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar in vergelijking met de drie voorafgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht.

Maand	Opbrengst in miljoenen gulden				t/m. de maand			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
Januari ...	51.9	53.5	45.5	34.9	51.9	53.5	45.5	34.9
Februari ...	48.9	42.2	35.9	31.1	100.8	95.7	81.4	66.—
Maart	50.4	43.7	37.1		151.2	139.4	118.5	
April	51.3	45.1	38.3		202.4	184.5	156.8	
Mei	53.8	52.3	39.1		256.2	236.8	195.9	
Juni	61.2	50.4	45.3		317.4	352.5	241.2	
Juli	67.0	65.3	49.5		384.4	352.5	290.7	
Augustus ...	62.2	52.5	46.3		446.5	405.0	337.0	
September ..	62.4	59.3	46.2		508.9	464.3	383.2	
October	71.6	57.2	41.4		580.4	521.5	424.6	
November ..	56.1	46.9	45.6		636.6	568.4	470.2	
December ..	72.2	63.1	49.2		708.7	631.5	519.4	

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. TWIJFELMOEDIGHEID TEN OPZICHTE VAN OTTAWA.

Prof. P. Geyl te Londen schrijft ons:

Er heerscht veel ongerustheid over Ottawa. In den loop van de laatste maanden is het besef van den ernst der wereld-depressie, dat in de opwindung van de vorming der „nationale” regeering, van de verkiezingen en van de invoering van protectie ietwat verflauwd was, weer scherper geworden. Men voelt, dat de nood een wereldverschijnsel is, dat slechts internationaal bestreden kan worden. Lausanne rijst in het verschiep even belangrijk als Ottawa. Het is waar, dat men met de jongste politieke ontwikkelingen in Duitschland en in Frankrijk en met het schouwspel van de ontwapeningsconferentie voor oogen, niet heel hoopvol over Lausanne zijn kan, en wat uit Amerika komt, is niet veel beter. Toch verergert het de sombere stemming nog, als men bedenkt, zoals nu velen bedenken, dat ook Ottawa aan het succes van Lausanne in den weg moet staan. Iedereen praat met veel zalving over de stremming, die het economisch nationalisme in het internationaal handelsverkeer te weegbrengt, maar wat is de nieuwe imperialistische politiek, die te Ottawa bedisseld moet worden, anders dan een staaltje van datzelfde euvel? De felle „Empire Free Trade”-pers van Lord Beaverbrook windt daar geen doekjes om. Volgens haar is Lausanne tijdverkwisting en voorspoed bereikbaar los van de wereld door regelingen binnen het Britsche Rijk alleen. Maar die extreme voorstelling is tenslotte zoo onzinnig, dat bezadigder protectionisten zich er door gecompromitteerd voelen, en zoo hebben wij dan allerlei schoonklinkende uitspraken gehad — een hoofdartikel in de *Times* voorop — ten betooge, dat Ottawa Lausanne aanvullen en steunen kan en moet. Het is niet een zich afwenden van Europa, zoo heet het nu geruststellend, het is... (typisch Engelsche wending!) een voorbeeld aan Europa en aan de wereld. Economisch federalisme, schrijft een blad, een tegengift tegen het op de spits gedreven nationalisme, de

wereld zal ervan leeren. En een ander blad herinnert aan Pitt's fiere uitspraak gedurende de Napoleonische oorlogen en voorspelt, dat te Ottawa het Britsche Rijk zichzelf door zijn eigen inspanning en de wereld door zijn voorbeeld redden zal.

Dat is alles heel mooi, maar het maakt op mij den indruk van grootspraak, bestemd om innerlijke ongerustheid te sussen. Het is er mee als met de herhaalde verzekeringen, dat de conferentie te Ottawa niet in „a bargaining spirit” gehouden zal worden. Alle teekenen wijzen er daarentegen op, dat men er dwars aan elkaar tegenovergestelde belangen zal voorstaan en dat een ruilhandel van voordeelen en concessies de eenige manier zal zijn om iets te bereiken.

Engeland kan op drie manieren de dominions begunstigen: door de voorkeuren, die het in zijn nieuw tarief tot 15 November toegestaan heeft, na dien datum te handhaven; door de tarieven op zekere artikelen tegen het buitenland nog te verhoogen, zoodat die voorkeuren grooter waarde krijgen; door tarieven te leggen op artikelen, die op dit oogenblik nog vrij zijn. Met alle overeenkomsten van die strekking zou Engeland zich natuurlijk tegenover Europa de handen binden en zou er minder realiteit overschieten in de toch al vrij irreele beweringen van hen, die de nieuwe tarievenpolitiek voorgesteld hebben als een noodzakelijk kwaad om het protectionisme van de rest van de wereld met de eigen wapenen te kunnen bestrijden en zoo den internationalen vrijhandel voor te bereiden. En er is geen twijfel aan, of de dominions zullen hun uiterste best doen om meer te verkrijgen dan enkel de bestendinging der bestaande voorkeuren. Vooral op verhooging of nieuwe invoering van tarieven op levensmiddelen zullen zij aandringen: de punten in het Engelsche economische stelsel, waarop hun aanval zich concentreeren zal, zullen zijn boter en kaas (reeds beschermd), vruchten (dito), en vleesch, rund- en schapenvleesch, spek en ham (nog onbeschermd). Zullen de Engelsche staatslieden het wagen op die punten nog veel toe te geven? Toch alleen als er contra-prestaties van wezenlijk belang te verkrijgen zijn. En daarop lijkt de kans, naarmate er meer berichten omtrent de openbare discussie en de stemming in de dominions binnenkomen, waarlijk niet grooter. Het is het oude probleem. Engeland ziet in de dominions afzetgebieden voor zijn nijverheid. De dominions hebben eigen industrieën opgekweekt, die niet van zins zijn zich te laten opofferen.

De voorbereidende onderzoekingen hier en ginds zijn er o.m. op gericht een zekere arbeidsverdeling tusschen Engelsche en dominion-industrieën te bevorderen, maar als de dominions slechts opengesteld worden voor bepaalde artikelen, die hun eigen industrieën nog niet of weinig vervaardigen, zal het sop de kool nauwelijks waard zijn. En toch waarschuwen de correspondenten uit Australië en Nieuw-Zeeland van het bekende drie-maandelijkse tijdschrift *The Round Table* (dat overigens van harte in de politiek van economisch imperialisme geloofd), dat men niet meer moet verwachten. De Australische correspondent beschrijft de moeilijkheden, waarop de nieuwe regeering stuit bij haar politiek om de torenhooge tarieven van het Scullin-bewind naar beneden te krijgen, moeilijkheden zóó groot — want elke georganiseerde groep vecht voor het behoud van haar bescherming — dat, zooals de schrijver in de *Round Table* het uitdrukt, de regeering zeker met de uiterste voorzichtigheid tot de beschouwing van de politiek van Ottawa zal schrijden. En de Nieuw-Zeelandsche correspondent zegt, dat iedereen verheugd is over de voorkeur, die Nieuw-Zeeland nu in het op eenmaal protectionistisch geworden Engeland geniet, maar als het er op aankomt straks te Ottawa een *quid pro quo* te leveren, dan weet niemand recht, waar dat te vinden zou zijn. Alleen laat zich voorzien, dat daar-

over in het dominion een strijd tusschen platteland en stad zou kunnen ontbranden, tusschen de industrieën, die iets van hun bescherming zouden moeten opofferen ten voordeele van de voortbrengers van vruchten, zuivel, vleesch. En zoo is het over heel de linie.

Er staan nog andere vraagstukken op de agenda van Ottawa, behalve Rijkshandel. Daar is landverhuizing binnen het Rijk; maar daarover is juist een officieel Engelsch rapport verschenen, dat al bitter weinig hoop biedt, dat op dat punt iets van belang verricht zal kunnen worden. En daar is de muntstandaardkwestie, maar aan veel kanten wordt twijfel geuit aan de mogelijkheid om die anders dan internationaal te behandelen, en dan nog — zooals juist door Prof. Gregory betoogd wordt in de *Manchester Guardian* —, kan een behandeling van die kwestie op zichzelf tot eenig resultaat leiden? Moet het herstel van vertrouwen, dat slechts door een saneering van de internationale politiek te bereiken valt, niet voorafgaan? Als men teuslotte nog bedenkt, wat een stoornis de constitutioneele twist met Ierland teweeg kan brengen, dan zal het duidelijk worden, dat velen in de mogelijkheid van het welslagen van de conferentie, waarvan de nationale regeering zoo'n werk gemaakt heeft een zwaar hoofd hebben.

De mislukking is zeker, zoo kan men vaak hooren zeggen, en dan zal Engeland wel gedwongen zijn om in plaats van „imperial”, „internationaal” te gaan „denken”. Of de zaken een zoo dramatisch verloop zullen nemen, mag echter nog wel worden betwijfeld. De conservatieve partij, die de nationale regeering beheerscht, heeft haar reputatie op de kaart van Ottawa gezet. Dat zij er inderdaad veel eer mee behalen zal, acht ik hoogst onwaarschijnlijk, maar zij zal alles open om een klaarblijkelijke mislukking af te wenden. Vermoedelijk zal het, waandenkbeeld van imperiale economische interdependentie en imperiale welvaart te Ottawa niet kort en goed ontzield worden, maar zal het ook daarna nog een bestaan voortslepen, waarvan de ware internationale politiek, die anderen Engeland willen laten volgen, veel hinder zal onder vinden.

AANTEKENINGEN.

Steen aan de scheepvaart.

Het wetsontwerp betreffende den aan de Nederlandsche scheepvaart te verlenen steun door oprichting van eene scheepvaartfinancieringsmaatschappij, waaromtrent wij in ons nummer van 25 Mei jl. het een en ander hebben medegedeeld, heeft de Nederlandsche Reedersvereniging aanleiding gegeven om zich met een adres tot de Tweede Kamer te wenden, waarin een aantal bezwaren tegen het Regeeringsvoorstel worden aangevoerd.

In dit adres wordt in de eerste plaats in herinnering gebracht, dat de Reedersvereniging, die circa 97 pCt. van de Nederlandsche koopvaardijvloot vertegenwoordigt, zich reeds op 11 April jl. tot de Regeering heeft gewend met het voorstel om aan de onderscheiden reederijen een subsidie te geven op grondslag van de oplegkosten, en zulks zoowel voor varende als voor niet varende schepen; terwijl voor die reederijen, wier voortbestaan ook na het bovenstaande niet voldoende verzekerd zou zijn, een speciale steunregeling werd verzocht. De Regeering heeft daarover met de Reedersvereniging geen nader overleg gepleegd, doch is eigener beweging met het voorstel tot instelling van de scheepvaartfinancieringsmaatschappij gekomen. Adressante uit over deze ongeneigdheid tot overleg haar verwondering.

Waar het de Reedersvereniging om subsidie voor de scheepvaart te doen was, daar is het begrijpelijk, dat zij over het Regeeringsvoorstel niet te spreken is.

Het is overigens jammer, dat de argumenten, die door de Regeering in de Mem. van Toelichting betreffende de financieringsmaatschappij voor de scheepvaart tegen eene subsidieregeling aangevoerd, niet in extenso door de Reedersvereniging worden weerlegd. In het algemeen kan men het er, naar het ons voorkomt, over eens zijn, dat subsidies uit den boeze zijn, inzonderheid in een tijd, waarin het scheepvaartverkeer drastische veranderingen ondergaat. Het ware daarom wel van belang geweest, wanneer de adressante nog eens in den breede betoogd had, waarom zij voor haar bedrijf een zoo bedenkelijk stelsel beter acht dan steunverleening door middel van noodvoorschotten van een door den Staat in het leven te roepen financieringsmaatschappij.

Vervolgens worden in het adres drie hoofdbezwaren tegen de door de Regeering voorgestelde regeling naar voren gebracht. Ten onrechte, aldus het adres, heeft de Regeering beweerd, dat de scheepvaart een snelle reorganisatie zou moeten ondergaan, die o.m. tot uiting zou moeten komen in het samengaan van tevoren zelfstandige maatschappijen. Volgens de M. v. T. zelve is onze scheepvaart in normale omstandigheden in alle opzichten tegen vreemde concurrentie opgewassen, hetgeen niet wijst op behoefte aan reorganisatie. Het adres gaat dan als volgt verder:

„De Nederlandsche scheepvaart heeft een groot deel van haar concurrentiekracht ingeboet, doordat haar werkterrein door de ontredde van het wereldverkeer in sterke mate is ingekrompen en het kostenniveau hier te lande in verhouding tot de vele zeevarende landen met gedeprecieerde valuta te hoog is geworden. Aan deze ongunstige omstandigheden draagt de organisatie van het bedrijf geen schuld. Het is ons dan ook verre van duidelijk hoe aanpassing aan een lager niveau — waarvan wij de noodzakelijkheid volkomen erkennen — door een intern reorganisatieproces zou moeten worden bereikt. Deze aanpassing kan slechts plaats vinden, indien in ons geheele economische leven het kostenpeil verlaagd wordt; daarbij dienen Rijk en Gemeente zoo niet vóór, dan toch mede te gaan. De samenwerking en gemeenschap van belangen tusschen Nederlandsche reederijen heeft zich, behoudens enkele uitzonderingen, reeds ontwikkeld tot het stadium, hetwelk in de tegenwoordige omstandigheden economisch wensche-lijk is. Die uitzonderingen kunnen echter bezwaarlijk ten grondslag worden gelegd aan een algemeene steunregeling.”

Hoewel volkomen kan worden toegegeven, dat een drastische kostprijsverlaging voor ons land noodzakelijk is, wil het ons voorkomen, dat doorvoering daarvan den eisch tot reorganisatie van een bedrijf, welks „werkterrein door de ontredde van het wereldverkeer in sterke mate is ingekrompen” niet minder urgent maakt.

Het adres geeft dan een bestrijding van art. 2 van de concept-statuten, welk artikel in ons nummer van 25 Mei werd afgedrukt:

„Daar wij de doelmatigheid van de hier door de Regeering gestelde eischen derhalve niet kunnen erkennen, moeten wij ernstig bezwaar maken tegen de omschrijving in art. 2 van de ontwerp-acte van het doel der op te richten financieringsmaatschappij. De steunverleening wordt, door deze te binden aan vervulling der drie genoemde eischen (nauwere aaneensluiting van reederijen; doelmatiger inrichting en meer productieve distributie der vloot) zoodanig beperkt, dat zij, behoudens in uitzonderingsgevallen, haar doel zal missen. Doel en middelen zouden zoodanig omschreven moeten worden, dat met de bijzondere omstandigheden van iedere steunbehoevende reederij rekening kan worden gehouden en de directie der op te richten naamlooze vennootschap niet gebonden wordt aan bepaalde voorgestelde maatregelen, die niet noodig zijn of waarvan de verwezenlijking in verreweg de meeste gevallen op onoverkomelijke moeilijkheden zou stuiten en aan tijdige hulpverleening onnoodig in den weg zou staan.”

Blijkbaar is hier de meening geweest, dat alle doeleinden, in art. 2 opgesomd, zich cumulatief moeten voordoen, voordat van steunverleening sprake kan

zijn. Het wil ons voorkomen, dat noch de tekst van art. 2, noch de Mem. v. T. tot een zoo enge interpretatie aanleiding geven en dat iedere reederij, die voor fusiedoeleinden, doelmatiger inrichting van haar vloot of het zoo productief mogelijk verdeelen daarvan over verschillende lijnen crediet nodig heeft, daarvoor principieel in aanmerking kan komen.

Het tweede bezwaar van de Reedersvereniging betreft den eisch, dat over de credieten rente moet worden betaald en dat daarvoor onderpand gegeven zal moeten worden. Het laatste zal veelal niet te krijgen zijn, terwijl de rentelast een al te zwaren druk op noodlijdende reederijen kan uitoefenen. Renteloze en blanco-credieten zullen daarom in sommige gevallen toegestaan moeten worden.

De eisch, dat over de credieten rente berekend zal worden, is o.i. evenals het afwijzen van een subsidie-regeling op goede economische gronden te verdedigen. Renteloos voorschot is niet anders dan een vorm van subsidie; men mag den credietnemer natuurlijk niet het vel over de ooren halen, maar als hij alleen met kwijtschelding van de rente in leven kan blijven en anders tot ondergang gedoemd zou zijn, dan staat hij vermoedelijk zoo uitermate zwak, dat het 't beste is, wanneer hij schielijk verdwijnt.

Het derde bezwaar van het adres bestaat hierin, dat de ontworpen regeling blijkbaar alleen met de lijnvaart en niet met de wilde vaart heeft gerekend, terwijl deze laatste toch ook zeer belangrijk is.

In de samenvatting betoogt de adressante, dat de regeling, zooals zij daar ligt, te eng is, maar, verruimd, wellicht een nuttig effect zou kunnen hebben:

„Ons oordeel samenvattend constateeren wij, dat de voorgestelde steunregeling in den in de ontwerp-acte der financieringsmaatschappij neergelegden vorm slechts in enkele gevallen tegemoet komt aan de behoeften van reederijen, omdat zij het verlenen van credieten afhankelijk

stelt van eischen, waarvan de noodzakelijkheid in geen enkel opzicht is aangetoond en voorts daarbij voorwaarden worden gesteld inzake onderpand en rentevergoeding, waaraan een groot deel der steunbehoevende reederijen niet kan voldoen. Worden evenwel deze beperkingen aan de steunregeling ontnomen, blijven de voorwaarden, waarop geldleeningen kunnen worden verstrekt, niet aan zoo enge grenzen gebonden en wordt aan de beheerders der financieringsmaatschappij meer vrijheid van beweging toegekend, dan zullen langs dezen weg wellicht verscheidene reederijen gedurende de crisisperiode in stand gehouden kunnen worden.”

Het hoofdbezwaar van de Reedersvereniging blijft echter, dat de lasten van de scheepvaartsteun niet zullen rusten op de gemeenschap, maar op het gesteunde bedrijf zelf:

„Het groote bezwaar zal echter blijven bestaan, dat — in tegenstelling met de crisissteunregelingen aan andere takken van bedrijf, waarvan de kosten op de gemeenschap worden afgewenteld — de lasten van deze steunverlening gedragen moeten worden door de steuntrekkenden zelf en dat zodoende nieuwe zware verplichtingen op de door de crisis reeds zoo verzwakte reederijen worden gelegd, welke menigmaal niet te dragen zullen blijken.

„Slechts middelen in den geest van die, welke door onze Vereniging aan de Regeering werden voorgelegd, zouden behoud van het Nederlandsche reederijbedrijf kunnen verzekeren. Daaraan blijven wij dan ook verre de voorkeur geven.”

Wij hebben op de onbillijkheid, die hier wordt signaleerd, ook reeds gewezen in ons nummer van 25 Mei jl., maar meenen, dat de regeling, zooals thans ten behoeve van de scheepvaart voorgesteld, op economisch juiste grondslagen berust, zoodat de onbillijkheid moet worden verholpen door het tenietdoen van economisch onjuiste steunmaatregelen ten behoeve van anderen en niet door het uitbreiden van een economisch onjuiste politiek tot de scheepvaart.

V. S.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Gedurende de laatste twee weken werd de dalende beweging van de prijzen verhaast. De goudprijzen, volgens ons indexcijfer, daalden met 2.5 pCt.; het prijsniveau in ponden voor grondstoffen met bijna 5 pCt.; en ons totale indexcijfer in ponden met 2.4 pCt.

Nevenstaande tabel toont de groepsgewijze schommelingen van ons totale indexcijfer.

Een belangrijk kenmerk van de laatste veertien dagen was het algemeen karakter van de daling, waaraan slechts betrekkelijk weinig goederenprijzen weerstand hebben geboden.

Engelsche groothandelsprijzen.

1927 = 100.

	1931	1931	1932	1932	1932	1932
	18	30	20	4	18	1
	Sept.	Dec.	Apr.	Mei	Mei	Juni
Granen en Vleesch	64.5	69.0	73.4	73.1	74.4	72.4
Andere Voed. en Genotm.	62.2	65.7	63.0	62.1	61.1	58.7
Weefstoffen	43.7	52.8	48.0	46.6	46.0	44.2
Delfstoffen	67.4	76.7	70.5	71.5	70.0	69.2
Diversen	65.8	66.2	60.9	60.9	60.7	60.0
Totaal	60.4	65.8	62.7	62.4	62.0	60.5
1913 = 100	83.1	90.6	86.3	85.9	85.3	83.3
1924 = 100	52.2	56.8	54.2	53.9	53.6	52.3

18 September 1931 = 100.

Data	Indexcijfers „The Economist”			Irving Fisher Ver. Staten	Statistique Générale Frankrijk	Kamer v. Koophandel Milaan, Italië	Statistisches Reichsamt Duitschland
	Totaal index in £	Grondstoffen in £	Goud- prijzen				
30 Sept. '31	107.8	112.0	94.7	98.7	96.9	98.8	98.9
11 Nov. '31	110.3	119.3	103.5	99.3	96.0	99.3	98.3
25 Nov. '31	109.1	114.8	98.0	98.3	94.2	98.8	97.6
9 Dec. '31	110.3	117.3	93.0	97.3	93.3	97.1	96.1
30 Dec. '31	108.9	117.1	94.4	96.1	93.4	96.9	94.6
13 Jan. '32	109.6	117.7	94.5	94.5	93.8	96.3	92.5
27 Jan. '32	108.3	115.7	93.8	93.5	93.6	95.8	91.6
10 Febr. '32	108.6	117.3	88.8	92.2	94.2	98.0	91.5
24 Febr. '32	110.9	120.9	89.6	92.4	95.1	97.2	92.0
9 Mrt. '32	109.8	116.3	90.3	91.8	96.7	97.2	92.1
22 Mrt. '32	108.1	111.9	86.5	91.5	96.3	97.0	91.4
6 April '32	105.1	105.9	85.0	90.6	97.0	96.0	90.6
20 April '32	103.8	105.4	83.6	89.6	97.0	95.3	90.3
4 Mei '32	103.3	106.5	83.4	89.3	96.8	94.6	89.8
18 Mei '32	102.6	105.9	81.9	88.6	95.1	93.4	89.4
1 Juni '32	100.2	101.0	79.8

Grondstoffenvaluta.

Rectificatie. Prof. Goudriaan verzoekt er nota van te nemen, dat de titel van het door hem genoemde werk van wijlen G. M. Boissevain niet luidt „La solution du problème monétaire”, maar „Le problème monétaire et sa solution”, Paris et Amsterdam 1891.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE CONTRAMINE EN HET WERELDHERSTEL.

De Heer L. de Bree te Batavia schrijft ons:

De Heer Mr. J. S. G. Scheltema behandelde in het nummer van 6 April jl. de „Contramine in Fondsen”, waarmee hij zeker talloos velen aan zich heeft verplicht.

De contramine doet zich echter wellicht nog heviger gevoelen in goederen en producten, waardoor het wereldherstel in sterke mate wordt tegengehouden.

Het zal noodig zijn, dat aan die zijde van het vraagstuk eveneens aandacht worde besteed. Maatregelen tegen de contramine in effecten alleen zijn niet voldoende, maar zij zijn stellig ook ten zeerste gewenscht in zake goederen en producten.

„Het eenige argument tegen de baisse-speculatie, dat eenigszins steekhoudend lijkt, is, dat in baisse-operaties „niets opbouwends zit. Er gaat geen stimulans tot verdere „ontplooiing van economische krachten van uit. Zijn psychologie is niet geschikt om nieuwe zaken te entameeren.”

Aldus het slot van een artikel in Banknummer van Juli 1931 van het Algemeen Handelsblad, geschreven met het speciale doel tot verdediging van het goed recht der baisse-speculatie.

Wanneer een voorstander van de baisse tot eene dergelijke conclusie moet komen, dan rijzen onwillekeurig de vragen op: welk belang heeft dan de wereld bij de baisse en/of bij de bestending van die soort speculatie? Zal de wereld zich kunnen herstellen zoolang de menselijke krachten meer gericht zijn op afbreken, dan op opbouwen, zoolang deze krachten niet kunnen worden aangewend tot verdere ontplooiing van het economische leven?

Er bestaan grenzen en deze zijn overschreden. Het geheele bedrijfsleven staat op den rand van den afgrond, er moet tot in het oneindige op alles en nog wat bezuinigd worden, de belastingen zijn tot het ondragelijke opgevoerd en nog kunnen de Staten geen evenwicht brengen tusschen ontvangsten en uitgaven; de schulden van publieke lichamen nemen hand over hand toe, waardoor tevens voor de toekomst beslag gelegd wordt op een onevenredig groot aandeel in de inkomsten der bevolking. De werkloosheid en de ontevredenheid bij het gros der bevolking met den gang van zaken, leiden tot onrust, opstand en omverwerping van het gezag, in één woord, de steeds voortdurende en steeds verergerende crisis brengt de wereld tot een chaos, waaruit geen redding mogelijk is, tenzij de handen worden ineengeslagen en gemeenschappelijk gestreefd wordt naar opheffing van de bestaande moeilijkheden en eendrachtig wordt samengewerkt aan de opbouw van een krachtig bedrijfsleven als grondslag van de algemeene welvaart.

Dit doel is niet te bereiken, zoolang de beurs niet van houding verandert; in stede van onmiddellijk geldelijk voordeel na te jagen, zou zij zich moeten beijveren om het vertrouwen bij het publiek op te wekken en aan te kweken, waarmee het belang harer leden meer gebaat zou zijn dan met het kunstmatig onderhouden van een geest van wantrouwen, waardoor het publiek hoe langer hoe meer een afkeer krijgt van effecten en daarom andere wegen van geldbelegging zoekt.

Want er mag niet vergeten worden, dat door de beurs een ver strekkende invloed wordt uitgeoefend op alle deelen der samenleving, een invloed, welke zeer zeker niet mag worden onderschat.

Veelal wordt de beurs de barometer van het bedrijfsleven genoemd, maar zij is meer, zij is zelfs de gangmaakster daarvan; de stimulans tot ontplooiing van economische krachten moet van haar uitgaan; nieuwe zaken worden niet geëntameerd tenzij de koersen daartoe aanleiding geven.

De koersen worden dagelijks gepubliceerd en ieder, die in het bezit is van hoe weinig kapitaal ook, zal zijn courant niet nederleggen zonder even een blik geslagen te hebben op de notering van zijn bezit. Ziet hij dat voortdurend dalen, dan maakt hij zich eerst ongerust, later angst en zijn angst neemt toe naar gelang de koersen blijven dalen.

De zakenwereld is wel verplicht om den loop der koersen op de beurs nauwlettend te volgen, daar deze op allerlei wijze het bedrijf beïnvloeden. Ook hier verontrusten aanboudende dalingen, welke aan een crisis nu eenmaal onafscheidenlijk verbonden zijn.

Zij forceeren den zakenman om zonder ophouden zijne financiële positie na te gaan; elke nieuwe daling brengt nieuwe gevaren met zich en doet hem op het beramen van afweermiddelen bedacht zijn. Angstvallig heeft hij acht te slaan op alle omstandigheden, welke weer een verdere koersinzinking zouden kunnen veroorzaken. Vóór alles heeft hij de liquiditeit van zijn bedrijf te verzorgen en de noodzakelijkheid daarvan dwingt hem in vele gevallen tot realiseering zijner activa, zoolang zulks nog mogelijk is. Is dit niet meer mogelijk — zooals te zien was bij tal van banken en bankjes in Amerika — dan duurt het niet lang of crediënten worden opgeëischt en een val is veelal onvermijdelijk.

Een crisis met stijgende prijzen voor goederen en producten of zelfs ook maar met ongewijzigde prijzen is onbestaanbaar; ook hier dalen de prijzen, zelfs al ware er geen overproductie. De daling van effecten en van goederen en producten oefenen op elkander eene wisselwerking uit; de daling van producten b.v. brengt lagere winst voor den producent, de beurs beantwoordt dit met lagere koersen voor de aandelen van de produceerende vennootschappen; de beursbarometer geeft dalende effectenkoersen, dus de productenhandelaar vermindert den prijs, dien hij voor het product wenscht aan te leggen. Bovendien vermindert de vraag van den tusschenhandelaar, hij voorziet verdere dalingen en is bevreesd voor verlies. Op die wijze worden oude voorraden opgeteerd, geen nieuwe ingeslagen en het aanbod van den producent wordt meer dringend en vergroot, de prijs verder verlaagd en ook het verbruik nog meer ingekrompen. Ware er geen overproductie, dan zou deze zelfs daardoor ontstaan, omdat de z.g. onderconsumptie het aanbod doet toenemen, waar geen voldoende vraag tegenover staat.

Het dringende aanbod wordt vermeerderd door forward-verkopen van den productenhandelaar, welk derhalve de overproductie nog verder accentueeren en de prijzen nog meer neerdrücken.

De wisselwerking tusschen effecten- en goederenbeursen bevordert derhalve het ontstaan van lagere koersen en prijzen; hoe langer eene crisis duurt, des te sterker neemt de koopkracht van het publiek, dat in inkomsten achteruitgaat, af, waardoor de afzet van goederen en producten verder bemoeilijkt wordt.

In den loop dezer eeuw heeft de statistiek een groote vlucht genomen; productie en verbruik worden steeds nauwkeuriger in cijfers gebracht. Deze cijfers worden door betrokken partijen als waardevolle gegevens beschouwd voor het bedrijfsleven en ze zijn dit inderdaad... in normale tijden. Maar in volkomen abnormale tijden, als thans worden doorgemaakt, vertroebelen zij den handel meer dan dat zij nut stichten. Immers, bij abnormale vraag en abnormaal aanbod verliezen zij veel van hun waarde. Wordt daaraan echter alsdan nog evenveel gewicht gehecht, als bij volkomen normale markttoestanden, dan ontstaat eene verwarring, welke een onnoodigen druk uitoefent op het prijsniveau. Statistische cijfers zijn uitstekend, maar men moet ze kunnen lezen en op hun juiste waarde schatten. De zeer betrekkelijke waarde, welke zij thans hebben, ontgaat aan velen, die er gebruik van maken; het gevolg is, dat men de cijfers achteraloop en dat de zaken hopeloos vertroebeld worden (zooals o.a. gebleken is bij de Chadbourne-overeenkomst, de tinrestrictie, koperrestrictie enz.).

Ook op de effectenbeurs werken de statistische cijfers misleidend en zij oefenen aldaar mede druk uit op de koersen.

Onder al die druk uitoefenende omstandigheden valt het niet te verwonderen, dat het algemeene prijsniveau buiten mate gedaald is, dat eene schromelijke overdrijving heeft plaats gehad, dat de overproductie hooger wordt aangeslagen dan zij in werkelijkheid is en dat niet genoeg waarde wordt toegekend aan de factoren, welke hun invloed uitoefenen op het verbruik en de prijsbepaling.

* * *

De vraag, welke de menschheid in de eerste plaats interesseert, is ongetwijfeld: hoe moet dit alles weer in orde komen? Het is duidelijk, dat het bedrijfsleven opnieuw moet worden opgebouwd om de wereld weer tot welvaart te brengen. Met verdere afbraak bereikt men het tegendeel. Wanneer er geen drang tot opbouw bestaat, kan geen her-

stel ingang vinden en uit zichzelf komt niet veel terecht.

Veelal hoort men de redeneering: de verbetering op de effectenmarkt moet komen door verhooging van het prijsniveau van goederen en producten. Is dit juist? Tal van goederen en producten worden ver beneden kostprijs op de markt gebracht; waar dus van winst geen sprake meer is, zou de productie moeten worden stopgezet, althans zeer belangrijk moeten worden verminderd. Inderdaad heeft dit plaats, doch... de prijzen blijven niettemin dalen! Voor een groot deel is de oorzaak daarvan te zoeken in het feit, dat te velen samenwerken om winst te halen uit die dalende prijzen.

In sommige gevallen werkt de natuur mede om evenwicht te brengen tusschen productie en verbruik: mislukking en vernietiging van oogsten door natuurrampen. Dit kan voor een oogenblik verlichting van de wereldvoorraden teweegbrengen, maar nooit afdoende uitkomst, zoolang alle aandacht der wereld op afbreken geconcentreerd is.

Alle heil wordt verwacht van de herstel-conferentie, welke 16 Juni a.s. te Lausanne een aanvang neemt. Voor de regeling der oorlogsschulden zal vermoedelijk wel een modus gevonden worden, maar is daarmee het bedrijfsleven uit den brand geholpen?

Zullen ook de scheidingsmuren tusschen de volkeren wegvallen?

Wij hebben niet de flauwste hoop; de onderlinge naijver en de zelfgenoegzaamheid der volkeren is te diep ingeroest, dan dat daaraan plotseling een einde zou kunnen worden gemaakt. Maar zelfs al was dat het geval, dan zou tevens zulk eene verwarring ontstaan, dat jaren noodig zouden zijn om orde in den chaos te brengen.

Voor een oogenblik zou optimisme verbetering van prijzen en koersen brengen, doch wij hebben bij de verlening van het Hoover-moratorium aan Duitsland gezien, hoe lang zulk een bui van optimisme duurt. Kort daarna was alle optimisme weder verdwenen en het algemeen prijsniveau daalde veel verder dan het ooit geweest was.

Door allerlei middelen trachtte de President van Noord-Amerika het bedrijfsleven uit zijn verval op te richten; niets hielp en het land komt er hoe langer hoe onaangename voor te staan. Alleen van prijsverbetering is uitkomst te verwachten, doch deze blijft achterwege.

In het begin van het jaar werd eene grootsche poging gedaan om de beurs om te stemmen door uitschakeling van de destructieve elementen; wij bedoelen hiermede het doel van de hausse in het internationale fonds Koninklijke Petroleum Mij. Ook deze poging liep op niets uit en later

werd middels de verspreiding van valsche geruchten het fonds lager gedrukt dan het in deze eeuw ooit gestaan heeft.

Men zal ons wellicht toevoegen: de wereld is rot en de speculatie doet niets dan gebruik maken van de rotte toestanden. Gaarne toegegeven, doch de speculatie maakt de toestanden nog veel erger dan ze reeds zijn en ze houdt het herstel van de wereld tegen; zij neemt stelling tegen de stijging van het koersen- en prijsniveau, hetwelk zij met alle kracht wenscht te beletten en te voorkomen. Zij heeft geen belang bij opbouw, wel bij afbraak.

Dat op die wijze vele levenskrachtige lichamen ten val gebracht worden, is duidelijk, evenals het duidelijk is, dat tal van particulieren hun fortuin verliezen... en dat het nationaal vermogen der volkeren te weinig opbrengt om evenwicht te kunnen houden tusschen inkomsten en uitgaven van Staten. Bij alle misère, reeds ondervonden, voegen zich nieuwe telkens hoogere belastingen!

Waar en goederen — en producten — en effectenhandel alle in dezelfde richting werken, eene richting, welke strijdig is met het wereldbelang, wordt het dieptepunt van de crisis niet bereikt en telkens wordt dit lager gesteld. Elke poging, tot dusverre aangewend om daarin verbetering te brengen, is op mislukking uitgelopen. Zoo zal ook voortaan elke lichte verbetering, welke door al of niet toevallige omstandigheden ontstaat, geen blijvend karakter dragen, doch teniet gedaan worden door de alles overheersende en niets of niemand ontziende speculatie... zoolang niet de Regeeringen ingrijpen en het kwaad bij den wortel aantasten.

Het belang van het geheele menschedom vordert inmening van de Regeeringen in Europa en Amerika, vanwaar prijs- en koersbepaling uitgaan.

President Hoover ziet dit zeer goed in en heeft eene serie van afweermaatregelen in den Senaat ingediend. Van alle kanten kwam heftige oppositie opzetten, zoodat het problematiek is, of ingrijpende verbetering te wachten is.

Waar deze tot dusverre is uitgebleven, blijkt wel, dat niet te veel op de Ver. Staten als „gangmaker” moet gerekend worden.

De wereld moet echter uit haar ellende verlost worden, zij moet opnieuw opgebouwd worden en daartoe zullen de afbrekend werkende krachten, die daarbij geen hulp zullen bieden, uitgeschakeld moeten worden, d.w.z. contramine in effecten, goederen en producten dient voor den verderen duur van de crisis uitgeschakeld te worden.

MAANDCIJFERS.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs.¹⁾

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Gemiddelde 1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	268.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
„ 1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
„ 1931	118.1	211.8	93.4	167.7	64.5	144.5	209.8	51.8	49.6	181.9	241.6	251.4
Januari 1931	137.2	220.4	110.9	199.—	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.—	280.5
Februari „	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1
Maart „	143.—	248.6	124.3	223.2	78.9	176.7	288.3	81.4	63.9	243.3	306.2	290.7
April „	139.4	238.4	113.5	207.3	84.4	172.4	253.9	58.5	57.5	219.5	299.8	283.4
Mei „	132.7	222.5	95.1	178.8	76.2	159.6	220.—	60.5	54.3	190.9	275.9	251.—
Juni „	127.5	217.5	89.—	165.1	68.7	150.8	208.6	48.4	53.1	191.3	262.4	249.7
Juli „	126.4	228.8	100.2	168.8	70.6	163.6	218.2	58.5	55.8	208.9	254.2	262.9
Augustus „	113.2	210.9	88.2	151.2	65.—	147.6	194.7	44.4	48.—	178.4	218.4	247.—
September „	95.3	190.1	73.6	126.1	60.9	118.9	147.9	31.7	37.3	134.—	168.7	220.1
October „	89.1	181.3	71.7	125.3	49.2	107.8	140.7	32.6	34.7	122.1	174.7	222.2
November „	93.2	184.2	75.4	135.4	48.9	120.1	133.6	32.9	34.9	125.9	196.3	237.2
December „	79.—	158.4	61.5	114.2	44.2	99.5	113.1	26.3	26.7	106.5	161.3	179.7
Januari 1932	80.5	174.4	63.5	124.—	43.5	107.4	118.9	28.2	27.4	108.—	173.7	181.4
Februari „	82.8	173.—	65.8	123.2	42.4	110.1	139.2	28.2	27.7	108.7	179.6	178.1
Maart „	81.3	184.7	69.—	122.9	41.7	110.9	149.3	24.2	27.—	112.7	176.3	182.2
April „	69.8	166.7	58.8	102.1	34.3	92.4	118.3	13.7	20.1	96.6	111.—	154.—
Mei „	65.—	163.9	52.5	93.5	33.5	86.8	117.8	14.2	19.1	84.5	101.9	157.3

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 4 Januari 1932 f 1.942.518.500 = 100.

4 Januari	100.—	3 Febr.	109.7	2 Maart	113.7	6 April	98.3	4 Mei	92.9
13 „	108.9	10 „	105.7	9 „	118.6	13 „	95.9	11 „	93.4
20 „	107.4	17 „	110.9	16 „	113.5	20 „	95.1	18 „	92.4
27 „	105.9	24 „	111.—	23 „	105.8	27 „	90.—	25 „	90.1
				30 „	103.9				

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Gaan de Regeeringen hiertoe niet over, dan nemen zij de zware verantwoording voor het verder verval op zich. Wellicht biedt de eerlang te houden conferentie te Lausanne de beste gelegenheid om dit cardinale vraagstuk langs internationalen weg te regelen.

BOEKAANKONDIGING.

Der internationale Kapitalismus und die Krise. Festschrift für Julius Wolf zum 20. April 1932. Herausgegeben von Siegfried v. Kardorff, Vizepräsident des Reichstages, Dr. Hans Schäffer, Staatssekretär im Reichsfinanzministerium, Prof. Dr. Götz Briefs und Dr. Hans Kroner. (Stuttgart 1932; Verlag von Ferdinand Enke. 410 Seiten. Geb. R.M. 12.—, in Leinen geb. R.M. 14.40).

Naar aanleiding van den zeventigsten verjaardag van den Berlijnschen economist Julius Wolf (20 April 1932) is een Gedenksboek verschenen, dat van de hand van leidende Duitse en buitenlandsche economisten en politici 34 bijdragen bevat over het kapitalisme en de crisis en ook over de middelen om uit de crisis te geraken. Erich Koch-Weser behandelt het vraagstuk van de Duitsch-Fransche toenadering, het vroegere lid van de Herstelcommissie, Prof. Bresciani-Turroni, het vraagstuk van de herstelbetalingen, Dr. Tschierschky schrijft over de internationale kartellen, de directeur van het ministerie van economische zaken Dr. Dalberg over de valutapolitiek in den strijd tegen de wereldcrisis, Prof. Dr. Julius Hirsch over de „self-help” van de werkloozen, Martin Wagner over het bouwbedrijf, Dr. Elsa F. Gasser over conjunctuurstatistiek en de internationale prijzen en voorraadspolitiek, Dr. Hans Kroner over den Duitschen uitvoer van machines in de wereldeconomie, Dr. Hainisch, de vroegere bondsprezident van Oostenrijk, over de gisting onder de boeren in Oostenrijk, terwijl een van de Zwitsersche leerlingen van den jubilaris, Dr. Gygax het vraagstuk van den kapitaal- en uitvoer in Zwitserland behandelt.

Bij de veelvuldigheid van het gebodene zien wij van een nadere behandeling van de belangrijkste dezer essays af. Echter zij nog gewezen op de bijdrage van den bekenden kenner van Rusland, Dr. Cleinow, die onder den titel „klassevorming in den Sovjetstaat” de toekomstige vooruitzichten van dezen laatsten belicht, evenals op het artikel van den vroegeren professor aan de Universiteit te Peking Otte, een van de beste kenners van het Verre Oosten, over „de spanningen in het Verre Oosten”.

ONTVANGEN BOEKEN.

Preferentiele rechten in de koloniale handelspolitiek door Mr. N. G. Geelkerken. (Amsterdam 1932; N.V. Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij).

De schrijver, die een beschrijving geeft van de ontwikkeling van de koloniale handelspolitiek van Frankrijk, Engeland en Nederland, ontvouwt het denkbeeld voor een stelsel van preferentiele rechten tusschen Nederland en Ned.-Indië. Bij dit stelsel wordt volgens den schrijver allermint een protectionistisch standpunt aanvaard, terwijl de Indische fiscus zonder al te groote bezwaren de financiële gevolgen op de bevolking zal kunnen afventelen.

Les principes de la Réorganisation des Banques centrales en Europe après la guerre door Dr. Edmond Ulrich, docteur en droit. (Parijs 1931; Librairie du Recueil Sirey.)

Een studie van de belangrijkste principes, waarop de verschillende circulatiebanken zijn gebaseerd. De schrijver behandelt de centrale banken van Engeland, Frankrijk, België, Duitsland, Dantzig, Oostenrijk, Hongarije, Estland, Griekenland en Bulgarije.

MAANDCIJFERS. OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN. (In Guldens).

Omschrijving	Februari 1932	1e twee mnd. 1932	1e twee mnd. 1931
<i>Belastingen.</i>			
Pachten	5	11	16
Invoerr. incl. Landsgoed.	3.134	6.377	9.490
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	239	491	828
Accijns op gedistilleerd ..	53	111	134
„ „ bier	—	—	—
„ „ petroleum	2.833	5.078	4.815
„ „ lucifers	673	1.222	1.363
„ „ tabak	7	13	10
Andere ontv. I. U. en A. . .	17	33	38
Statistiekrecht	209	397	631
Personeele belasting	238	608	617
Inkomstenbelasting	3.064	6.913	7.887
Vennootschapsbelasting ..	1.250	2.188	3.329
Vermogensbelasting	—	—	—
Verponding	1.702	3.340	4.192
Recht van openb. verkoop.	65	594	461
Zegelrecht	533	1.231	1.501
Overschr. van vaste goed.	134	283	396
Recht v. succ. en overgang	41	113	38
Vergunning speel tafels ..	18	26	16
Slachtbelastingen	535	971	997
Bijzondere bel. buitengew.	13	19	22
Hoofdgeld	2	8	6
Landelijke inkomsten....	686	1.852	1.204
Belasting op loterijen....	1	2	3
Motorbelasting i. d. B. Gew.	—	—	—
Opgeheven belastingen ..	15	29	62
Totaal....	15.467	31.910	38.056
<i>Monopolies.</i>			
Opium excl. opiumfabriek	1.662	3.311	4.750
Pandhuizen	1.657	3.261	3.404
Zout	950	2.167	2.079
Totaal....	4.269	8.739	10.233
<i>Producten.</i>			
Kina en Thee	2	5	9
Landscaoutchoucbedrijf ..	108	178	222
Boschwezen	490	978	1.769
Goud en zilver	—	—	146
Banka-tin	905	1.707	4.342
Steenkolen	629	654	1.229
Totaal....	2.134	3.522	7.717
<i>Bedrijven.</i>			
Havenwezen	788	3.310	3.467
Baggerdienst	354	373	191
Waterkracht en Electricit.	235	236	92
Landsdrukkerij	5	16	20
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	2.160	4.574	5.153
Spoor- en Tramwegen....	3.456	7.415	9.805
Totaal....	6.998	15.924	18.728
<i>Diverse middelen.</i>			
Winsttaandeel „Billiton”	—	—	—
Winsttaandeel Jav. Bank...	—	—	—
Afstand van grond	228	1.259	1.347
Mijnconcessies	33	81	90
Boeten en verbeurdverkl.	80	186	247
Leges en salarissen	35	74	72
Heffing terzake van gesl. werkoovereenkomsten ..	10	21	54
Opbrengst d. Weeskamers	44	168	187
Kadaster	24	62	78
Ontv. Gevangeniswezen ..	161	339	779
Afkoop heerendienst. B.G.	346	601	720
Schoolgelden	480	1.009	1.018
Ontv. groote ziekeninricht. en krankz.-gestichten ..	75	132	171
IJK van maten en gew. . .	31	62	85
Verk. en verh. van huizen	148	316	379
Ontv. waterleidingen	30	63	79
Bakengelden	198	406	470
Loodsgelden	224	451	479
Allerlei	123	679	407
Totaal....	2.270	5.909	6.662
<i>Recapitulatie.</i>			
Totaal belastingen	15.467	31.910	38.056
„ monopolies	4.269	8.739	10.233
„ producten	2.134	3.522	7.717
„ bedrijven	6.998	15.924	18.728
„ diverse middelen	2.270	5.909	6.662
Totaal generaal....	31.138	66.004	81.396

**STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.
GELDKOERSEN.**

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 2 1/2 19 Apr. '32)	Liissabon 6 1/2 4 Apr. '32
Bk. (Bel. Binn. Eff. 3 1/2 19 Apr. '32)	Londen 2 1/2 12 Mei '32
(Vrsch. in R.C. 3 1/2 19 Apr. '32)	Madrid 6 1/2 8 Juli '31
Athene 1120 Febr. '32	N.-York F.R.B. 3 25 Febr. '32
Batavia 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo 4 1/2 20 Mei '32
Belgrado 7 1/2 20 Juli '31	Parijs 2 1/2 9 Oct. '31
Berlijn 5 27 Apr. '32	Praag 5 11 Apr. '32
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 6 13 Nov. '31
Brussel 3 1/2 13 Jan. '32	Rome 5 3 Mei '32
Budapest 6 16 Apr. '32	Stockholm ... 4 3 Juni '32
Calcutta 5 28 Apr. '32	Tokio 5.84 12 Mrt. '32
Dantzig 5 24 Nov. '31	Weenen 7 17 Mrt. '32
Helsingfors 6 1/2 19 Apr. '32	Warschau ... 7 1/2 3 Oct. '30
Kopenhagen 4 30 Mei '32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1932				1931	1930	1914
	4 Juni	30 Mei/4 Juni	23/28 Mei	16/21 Mei			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	3/8-5/8	3/8-3/4	1/2-13/16	9/16-7/8 2)	1-5/16	13/4-2	31/8-3/16
Londen Daggeld... Partic. disc.	1/2-1 1/2	1/2-1 1/2	1/2-1 1/2	3/4-1 1/2	1-2	1 1/4-2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld... Maandgeld Part. disc.	5 1/2-6 1/2	5 1/2-7	5 1/8-6 1/2	5 1/8-6 1/2 2)	4 1/4-7	5-6 3/4	—
Waren-wissel.	4 1/4	4 1/4-5 1/2	5-1 1/2	5 1/2 2)	5	4	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	2 1/2-3/4	2 1/2-3/4 3)	2 1/2-3/4	1 2)	1 1/2-3/4	3-1 1/4	1 3/4-2 1/2

1) Koers van 3 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

2) Koers van 17/21 Mei. 3) Koers van 31 Mei/4 Juni.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
31 Mei 1932	2.46 9/16	9.11 1/2	58.15	9.73 1/2	34.50	99 9/8
1 Juni 1932	2.46 3/4	9.08 1/2	58.27 1/2	9.74 1/2	34.52 1/2	99 9/8
2 " 1932	2.46 1 1/16	9.09	58.32 1/2	9.74	34.50	99 9/8
3 " 1932	2.46 5/8	9.10 1/4	58.37 1/2	9.72 1/4	34.50	99 9/8
4 " 1932	2.46 1/2	9.10 3/4	58.37 1/2	9.73	34.45	99 9/8
6 " 1932	2.46 9/16	9.09 3/4	58.37 1/2	9.73 1/2	34.45	99 9/8
Laagste d.w. 1)	2.46 3/8	9.07 1/2	58.14	9.72 1/2	34.40	99
Hoogste d.w. 1)	2.46 3/4	9.11 1/2	58.40	9.74 1/2	34.53	99 9/8
30 Mei 1932	2.46 5/8	9.10 1/4	58.25	9.74	34.55	99 9/8
23 Mei 1932	2.46 3/8	9.07 1/2	58.65	9.74	34.60	99 9/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
31 Mei 1932	48.28	35.25	7.31	1.48	12.65 1/2	20.35
1 Juni 1932	48.30	35.25	7.31	1.48	12.65 1/2	20.35
2 " 1932	48.33 1/2	35.25	7.31	1.48	12.66	20.37 1/2
3 " 1932	48.32 1/2	35.25	7.31	1.48	12.66	20.36
4 " 1932	48.27 1/2	35.25	7.31	1.46	—	—
6 " 1932	48.30	35.25	7.31	1.45	12.66	20.35
Laagste d.w. 1)	48.25	34.80	7.29	1.42	12.63	20.30
Hoogste d.w. 1)	48.33 1/2	35.25	7.33	1.50	12.69	20.40
30 Mei 1932	48.33 1/2	35.25	7.31	1.45	12.67 1/2	20.32 1/2
23 Mei 1932	48.32 1/2	35.25	7.31	1.47	12.69	20.10
Muntpariteit	48.1-1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
31 Mei 1932	47.—	49.75	45.50	4.20	—	2.17
1 Juni 1932	46.75	49.75	45.35	4.20	—	2.17
2 " 1932	46.75	49.75	45.30	4.20	—	2.16 1/2
3 " 1932	46.75	49.75	45.40	4.20	—	2.16 1/2
4 " 1932	46.75	49.75	45.25	4.20	—	2.16 1/2
6 " 1932	46.70	49.75	45.50	4.20	—	2.16
Laagste d.w. 1)	46.55	49.50	45.10	4.15	—	2.15
Hoogste d.w. 1)	47.—	49.95	45.50	4.25	—	2.19
30 Mei 1932	46.80	49.80	45.40	4.20	—	2.17
23 Mei 1932	46.50	49.50	45.50	4.20	—	2.16
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.268	95 3/4	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
31 Mei 1932	3.69	3.94 15/16	23.65	40.56 1/2
1 Juni 1932	3.68 3/4	3.95	23.66 1/2	40.55
2 " 1932	3.69	3.94 15/16	23.66 1/8	40.55 1/2
3 " 1932	3.69 5/8	3.94 7/8	23.70	40.58 1/2
4 " 1932	3.69 3/4	3.94 7/8	23.68	40.59 1/2
6 " 1932	3.69	3.94 7/8	23.70	40.56 3/4
8 Juni 1931	4.86 9/16	3.91 5/16	23.73 3/8	40.23 1/2
Muntpariteit	4.86	3.90 5/8	23.81 1/4	40 7/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	21 Mei 1932	28 Mei 1932	30 Mei/4 Juni '32 Laagste/Hoogste	4 Juni 1932
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 3/8	97 3/8
Athene	Dr. p. £	550	557 1/2	550	580
Bangkok ...	Sh. p. tical	2/5	2/5	2/5	2/5
Budapest ...	Pen. p. £	20 1/2	20 1/2	20	21
Buenos Aires	d. p. \$	35 3/4	34 3/4	33 7/8	35
Calcutte ...	Sh. p. rup.	1 5/32 1/32	1 5/16	1 5/32 1/32	1 5/32 1/32
Constantin ..	Piast. p. £	755	755	755	755
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/3 1/4	1/3 1/4	1/2 7/8	1/3 3/8
Kobe	Sh. p. yen	1/8 3/4	1/8 3/4	1/8 3/4	1/9 5/8
Lissabon ...	Escu. p. £	110	110	109 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	12.25	12.50	12.25	13.—
Montevideo ..	d. per £	30	30	29	31
Montreal ...	\$ per £	4.19 1/2	4.21	4.16	4.22
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 3/4	4 7/8	4 3/4	5
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/8 3/8	1/7 2/8	1/7 1/2	1/8 1/2
Singapore ...	id. p. \$	2 3 1/16	2/3 1 1/10	2/3 3/8	2/3 1 1/16
Valparaiso 1)	\$ per £	60 3/4	60 3/4	60 3/4	61
Warschau ...	Zl. p. £	32 3/4	33	32 1/4	32 7/8

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

31 Mei 1932..	Londen 1) N.York 2)	31 Mei 1932....	Londen
1 Juni 1932..	16 15/16	1 Juni 1932....	112/9
2 " 1932..	16 13/16	2 " 1932....	112/8
3 " 1932..	16 13/16	3 " 1932....	112/6
4 " 1932..	16 7/8	4 " 1932....	112/2
6 " 1932..	—	6 " 1932....	—
8 Juni 1931..	12 3/8	8 Juni 1931....	84/11 3/8
27 Juli 1914..	24 15/16	27 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Mei 1932	31 Mei 1932
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 52.875.610,93	f 31.494.169,55
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 104.002,68	" 241.042,23
Voorshotten op ult. April 1932 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.....	" 4.532.879,88	" 4.532.879,88
Voorshotten op ult. April 1932 aan de gem. verstr. op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorshotten aan Ned.-Indië.....	" 196.051.836,58	" 200.179.185,34
Id. aan Suriname.....	" 12.044.095,40	" 11.854.312,97
Id. aan Curaçao.....	" 8.047.297,91	" 7.859.504,08
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand ..	" 8.000.000,—	" 8.000.000,—
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen	" 31.819.481,58	" 24.505.550,66
Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfondst)	" 15.506.443,88	" 15.333.192,41
Id. op andere Staatsbedrijven 1).....	" 23.586.181,43	" 23.756.181,43
Kasgeldleeningen aan gemeenten	" 66.723.432,70	" 66.529.932,70

Verplichtingen.

Schatkistbiljetten in omloop.....	f 218.713.000,—	f 218.663.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 246.870.000,—	" 246.860.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 1.831.889,—	" 1.824.160,—
Schuld op ult. April 1932 aan de gem. weg. v. h. d. de Rijksadm. geh. gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	—	—
Schuld op ult. April 1932 aan de gemeenten enz.	" 19.373,99	" 19.373,99
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	—	—
Id. aan het Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 85.433.571,69	" 74.077.557,84
Id. aan andere Staatsbedrijven 1).....	" 419.582,27	" 408.156,27
Id. aan diverse instellingen 1).....	" 40.918.637,97	" 41.083.783,76

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	28 Mei 1932	4 Juni 1932
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
w.o. muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:		
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 197.420.000,—	f 203.211.000,—
Schatkistpromessen	" 18.885.000,—	" 18.635.000,—
Schatkistbiljetten	" 25.520.000,—	" 25.520.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 2.969.000,—	" 2.966.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 7.146.000,—	" 7.994.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 1.084.000,—	" 1.027.000,—
Voorshot van de Javasche Bank.....	" 15.842.000,—	" 16.774.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 6 Juni 1932.

		Activa.		
Binnenl. Wis- / Hdbk. f	36.740.045,12			
sels, Prom., / Bijbnk. "	2.159.181,98			
enz. in disc. / Ag.sch. "	10.197.093,29	f	49.096.320,39	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—	
Idem eigen portef. f	88.572.287,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—		88.572.287,—	
Beleeningen				
incl. vrsch. / Hdbk. f	30.599.022,71			
in rek.-crt. / Bijbnk. "	8.368.930,05			
op onderp. / Ag.sch. "	57.339.806,77			
	f	96.307.759,53		
Op Effecten f	95.510.184,26		
Op Goederen en Spec. "	797.575,27		96.307.759,53	
Voorschotten a. h. Rijk	"	—	
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud f	161.191.955,—		
Muntmat., Goud	865.676.207,19		
	f	966.868.162,19		
Munt, Zilver, enz.	22.306.840,91		
Muntmat., Zilver	—		
			989.175.003,10 ¹⁾	
Belegging $\frac{1}{5}$ kapitaal, reserves en pensioenfonds		21.422.552,73	
Gebouwen en Meub. der Bank		5.000.00,—	
Diverse rekeningen		31.669.223,68	
		f	1.281.243.146,43	
		Passiva.		
Kapitaal f	20.000.000,—		
Reservefonds	7.563.205,59		
Bijzondere reserve	8.000.000,—		
Pensioenfonds	7.836.849,79		
Bankbiljetten in omloop	1.005.293.025,—		
Bankassignatiën in omloop	179.854,79		
Rek.-Cour. / Het Rijk f	14.850.574,93			
saldo's: / Anderen	206.798.926,35		221.649.501,28	
Diverse rekeningen		10.720.709,98	
		f	1.281.243.146,43	
Beschikbaar metaalsaldo f	498.144.467,06		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		1.245.361.165,—	
¹⁾ Waarvan in het buitenland f 5.520.302,58.				

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
6 Juni '32	101192	865.676	1005.293	221.829	498.144	81
30 Mei '32	101191	853.668	1005.655	216.422	489.750	80
23 " '32	101191	844.308	985.912	229.142	483.571	80
17 " '32	101191	836.260	996.608	210.886	478.440	80
9 " '32	101191	822.528	1013.574	181.750	469.829	79
2 " '32	101191	809.516	1043.945	156.479	455.348	78
8 Juni '31	88.486	361.494	852.874	39.231	131.379	54 $\frac{1}{2}$
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's		Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
6 Juni 1932	49.096	—	96.308	88.572	31.669	
30 Mei 1932	50.461	—	100.129	88.572	31.878	
23 " 1932	52.046	—	100.268	88.572	32.028	
17 " 1932	52.928	—	100.369	88.572	31.676	
9 " 1932	52.699	—	101.804	88.572	31.655	
2 " 1932	54.202	—	117.982	88.572	31.576	
8 Juni 1931	45.457	—	95.104	224.987	58.875	
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509	

¹⁾ Sedert den weekstaat van 4 Jan. 1929 op den basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
14 Mei 1932..	893	1.110	646	903	813
7 " 1932..	894	1.240	703	910	818
29 April 1932..	894	1.271	609	913	851
23 " 1932..	896	1.097	847	910	819
16 Mei 1931..	876	1.262	513	822	530
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
4 Juni 1932	150.600		225.200	33.900	46.960
28 Mei 1932	148.900		221.200	32.900	47.260
21 " 1932	148.400		222.600	30.000	47.360
7 Mei 1932	103.285	45.634	229.405	27.178	46.286
30 Apr. 1932	102.520	45.643	223.533	28.738	47.254
23 " 1932	103.138	45.516	223.004	30.728	23.310
16 " 1932	104.120	45.258	227.058	30.972	46.165
6 Juni 1931	114.969	46.824	249.600	32.391	48.996
7 Juni 1930	138.924	27.761	276.413	49.623	36.271
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
4 Juni 1932		104.900		***	58
28 Mei 1932		104.200		***	59
21 " 1932		102.700		***	59
7 Mei 1932	9.868	24.328	39.100	23.295	58
30 Apr. 1932	9.920	24.312	37.808	23.450	59
23 " 1932	9.878	25.052	38.514	23.310	59
16 " 1932	9.370	25.429	38.961	22.935	58
6 Juni 1931	9.163	24.129	37.492	29.562	57
7 Juni 1930	9.862	36.522	47.624	43.978	51
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
1 Juni 1932	129.342	355.414	48.204	12.482	25.120
25 Mei 1932	125.761	354.221	45.811	12.172	23.788
18 " 1932	123.523	358.440	39.390	11.689	31.698
11 " 1932	121.485	358.314	37.503	12.096	20.288
4 " 1932	121.460	356.580	39.236	11.585	19.228
27 April 1932	121.477	352.814	43.001	11.535	16.818
3 Juni 1931	152.934	356.371	55.505	7.106	28.311
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
1 Juni '32	73.915	18.553	89.957	34.150	48.928	34 $\frac{7}{32}$
25 Mei '32	69.375	23.606	77.544	32.948	46.540	34 $\frac{11}{16}$
18 " '32	72.945	21.427	74.602	32.618	40.083	31 $\frac{3}{32}$
11 " '32	72.136	13.719	78.030	33.180	38.171	30 $\frac{1}{4}$
4 " '32	69.076	10.297	75.060	36.670	39.880	32 $\frac{19}{32}$
27 Apr. '32	62.621	23.351	58.284	35.283	43.662	37 $\frac{1}{16}$
3 Juni '31	38.496	6.545	72.209	33.920	56.563	50 $\frac{3}{32}$
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
27 Mei '32	79.470	1.138	4.474	8.687	4.527	2.700	3.200
20 " '32	78.907	1.128	4.585	8.885	5.434	2.719	3.200
13 " '32	78.651	1.120	4.654	9.784	6.233	2.767	3.200
6 " '32	78.340	1.109	4.594	10.192	6.760	2.843	3.200
29 Mei '31	55.634	827	5.430	26.919	20.730	2.806	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
27 Mei '32	6.881	2.039	81.418	536	2.896	24.128
20 " '32	6.881	2.078	81.247	1.425	2.912	23.016
13 " '32	6.881	2.027	81.750	2.138	2.941	22.548
6 " '32	6.881	2.269	82.382	75	2.992	24.097
29 Mei '31	5.082	2.506	78.185	1.123	8.817	12.669
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tent. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Bele- ningen
31 Mei 1932	862,7	87,7	128,6	2.990,2	257,3
23 " 1932	856,3	98,8	134,6	2.797,3	95,2
14 " 1932	851,5	98,8	139,2	3.008,8	102,4
7 " 1932	851,1	89,2	133,3	3.145,7	111,0
30 Apr. 1932	858,8	95,0	130,6	3.145,5	282,0
31 Mei 1931	2.390,3	207,6	186,2	1.791,4	167,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- tentie	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
31 Mei 1932	363,5	804,8	3.960,6	430,6	694,3
23 " 1932	361,6	783,4	3.739,3	364,6	703,1
14 " 1932	361,6	821,1	3.922,9	353,9	690,6
7 " 1932	361,6	817,3	3.990,9	362,8	712,4
30 Apr. 1932	361,6	812,5	4.128,1	404,7	681,8
31 Mei 1931	102,7	541,5	4.299,1	353,3	244,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 14, 7 Mei, 30 Apr. '32 en 31 Mei '31 resp. 14; 32; 25; 21; 12; 11 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1932	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staats voor inge- trokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
2 Juni	2543	—	—	916	69	288	3.640	42	207
26 Mei	2542	—	—	936	59	288	3.608	6	282
19 "	2532	—	—	922	65	288	3.616	25	237
12 "	2526	—	—	908	62	288	3.650	8	196
4 "	2526	—	—	909	65	288	3.664	37	155
3 Juni ¹⁾	1447	848	—	731	38	292	3.231	48	90

1) 1931.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
18 Mei '32	2.919,0	2.214,7	203,1	464,9	40,6
11 " '32	2.956,4	2.254,4	207,7	471,5	42,7
4 " '32	2.992,4	2.304,7	210,8	505,8	44,5
27 Apr. '32	3.014,5	2.306,0	218,5	531,8	45,9
20 " '32	3.023,7	2.265,0	213,0	564,5	48,5
13 " '32	3.018,3	2.234,8	214,7	628,6	51,8
20 Mei '31	3.223,3	1.823,4	176,6	148,9	131,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
18 Mei '32	1.466,4	2.558,1	2.289,5	154,8	60,2	64,4
11 " '32	1.385,3	2.551,4	2.273,0	154,8	61,2	65,6
4 " '32	1.286,9	2.561,6	2.237,1	154,9	62,3	66,8
27 Apr. '32	1.191,2	2.526,6	2.234,2	155,2	63,3	67,9
20 " '32	1.078,1	2.544,8	2.131,4	155,4	64,6	69,2
13 " '32	985,0	2.537,1	2.124,0	155,5	64,7	69,4
20 Mei '31	598,5	1.551,5	2.452,5	168,5	80,5	84,9

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
11 Mei '32	175	11.717	7.423	1.682	17.224	5.709
4 " '32	205	11.842	7.435	1.668	17.272	5.705
27 Apr. '32	225	11.882	7.151	1.657	17.006	5.685
20 " '32	255	11.969	7.150	1.512	16.920	5.655
13 " '32	314	11.970	7.088	1.546	16.934	5.629
13 Mei '31	22	14.925	7.853	1.835	21.296	7.398

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

7 Juni 1932.

In het begin der vorige week zijn verschillende particuliere ramingen gepubliceerd van de opbrengst van winter-tarwe in de Ver. Staten. Het gemiddelde van deze ramingen bedroeg 433 miljoen bushels tegen 461 miljoen bushels in het begin van Mei en 440.781.000 bushels volgens het officiële oogstrapport van de Amerikaansche regeering in het begin van Mei. De particuliere oogstramingen zijn meegevallen. Algemeen had men een nog lager cijfer verwacht in verband met de ernstige klachten, welke gedurende bijna de geheele maand Mei uit het wintertarwegebied kwamen. In de laatste weken is daarin eenige verandering gekomen en zijn de vooruitzichten weder verbeterd door regen. Het is echter de vraag, of deze regen niet voor verschillende streken te laat gekomen is. In het Zuid-Westen is men begonnen met het binnenhaken van den oogst, doch het is nog te vroeg om een oordeel over de resultaten te vormen. De termijnmarkt te Chicago is flauwer geworden op de laatste particuliere oogstramingen, terwijl daartoe ook berichten uit het zomertarwegebied in de Ver. Staten en Canada hebben meegewerkt. Voor beide zijn de vooruitzichten gunstig, voldoende regen is gevallen en in de Ver. Staten spreekt men van een opbrengst van 253 miljoen bushels tegen een opbrengst van 104.806.000 bushels in het vorige jaar en 256.320.000 bushels in 1930. In Canada heeft de zomertarwe behoefte aan geregelden regen, daar de hoeveelheid vocht in den bodem niet groot is. Men is in Canada bevreesd voor een insectenplaag, doch tot dusver wordt daardoor veroorzaakte schade nog niet gemeld. De koersen aan de termijnmarkt te Chicago waren mede door de flauwe stemming te Winnipeg der laatste dagen 6½ dollarcenten per 60 lbs. lager dan op 28 Mei. Op 30 Mei was de termijnmarkt gesloten. Te Winnipeg zijn de prijzen eerst slechts langzaam teruggelopen. Op 3 Juni was de termijnmarkt gesloten en den vorigen Zaterdag ondervonden de prijzen een sterke verlaging, op Maandag door eene verdere kleinere verlaging gevolgd. Het slot was er 7½ dollarcenten lager dan een week geleden.

In Argentinië hebben de prijzen voor tarwe slechts kleine veranderingen ondergaan, tot gisteren in verband met de groote prijsverlaging te Winnipeg ook de Argentijnsche markten daalden. Het slot te Buenos Aires was 16 centavos, en te Rosario 20 centavos per 100 KG. lager dan een week geleden. De vraag voor tarwe in Europa was in de afgelopen week middelmatig, doch geregeld komen zaken tot stand, zowel in hardwinter alsook in Canadeesche en Argentijnsche tarwe. Voor Australische tarwe, waarin geruimen tijd zaken werden gedaan tot onveranderde prijzen, is in den loop der week de vraag minder levendig geworden en ook voor deze soort zijn de prijzen matig gedaald. Terwijl in Engeland de zaken in tarwe van beperkten omvang zijn, blijft op het continent goede vraag bestaan, daar het aanbod uit de eigen oogsten vermindert en in verschillende landen het bij de vernaling toegestane percentage buitenlandsche tarwe is verhoogd of de invoer van buitenlandsche tarwe is toegestaan, zooals in Spanje en Portugal het geval is. De oogstvooruitzichten in Europa zijn gedurende de laatste weken verbeterd, hoewel in verschillende landen het jonge gewas achterlijk is in ontwikkeling. In Rusland is men nog bezig met den uitzaai, welke vooral in de Oekraïne bij dien van verleden jaar ten achter is.

De rogge-markt was gedurende de geheele week flauw en de koersen aan de termijnmarkten in Noord-Amerika liepen geregeld terug. In Chicago was het slot 7 dollarcenten en te Winnipeg 7½ dollarcenten per 56 lbs. lager dan een week geleden. Koopers waren over het geheel terughoudend, omdat in de consumptie moeilijk was te verkoopen. Tot de sterk verlaagde prijzen ontstond tegen het einde der week weder meer vraag, waarop ook weder in de eerste hand verschillende zaken tot stand kwamen. Veel vertrouwen heeft men echter nog niet en de inkoopten bepalen zich in hoofdzaak tot het remplacieren van verkochte aangekomen partijen. In hoofdzaak werd Canadeesche rogge verkocht, welke geprefereerd wordt boven de Nr. 2 Amerikaansche. In Argentijnsche rogge waren de omzettingen beperkt, daar deze, hoewel ook sterk in prijs gedaald, nog vrij aanmerkelijk hooger wordt gehouden dan de Amerikaansche rogge.

Voor Plata-maïs heeft gedurende de geheele week flinke vraag bestaan. Nadat de lossende booten door de con-

AANVOEREN in tons van 100 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	28 Mei/4 Juni 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	28 Mei/4 Juni 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	46.697	637.151	522.731	—	6.764	9.515	643.915	532.246
Rogge	8.877	222.524	155.290	—	940	105	223.464	155.395
Boekweit	104	10.833	11.140	—	—	145	10.833	11.285
Mais	21.261	576.881	501.926	—	144.025	113.746	720.906	615.672
Gerst	13.282	172.981	271.125	—	7.271	20.228	180.252	291.353
Haver	7.770	98.850	130.939	—	2.542	1.410	101.392	132.349
Lijnzaad	530	127.178	103.983	—	177.195	265.796	304.373	369.779
Lijnkoek	699	43.157	38.914	—	50	107	43.207	39.021
Tarwemeel	367	11.463	48.335	686	6.089	17.245	18.452	65.580
Andere meelsoorten	688	20.822	20.837	169	7.063	7.091	27.885	27.928

sumptie waren opgenomen, werd het aanbod van dadelijk leverbare maïs schaarsch en konden de prijzen daarvoor zelfs een kleinigheid worden verhoogd. Spoedig verwachte stoomende partijen waren ook goed gevraagd en werden door de consumptie gekocht tot iets onder de prijzen voor loco-maïs. De door afladers gevraagde prijzen zijn in den loop der week verlaagd, hoofdzakelijk tengevolge van de flauwe stemming op de vrachtenmarkt en op sommige dagen zijn belangrijke zaken in de eerste hand tot stand gekomen tot voor Juni en Juli aflading eenige guldens per last verlaagde prijzen. Daarna zijn de eerste hands-prijzen weder enigszins verhoogd, welke verhooging echter slechts zeer sporadisch werd betaald. Aan de termijnmarkt in Buenos Aires was het slot voor maïs 4 centavos, te Rosario 5 centavos per 100 KG. hooger. De Donau is geregeld met maïs aan de markt, speciaal met Bessarabische maïs, welke wordt aangeboden tot iets lagere prijzen dan Platamaïs. De zaken in deze maïssoort waren beperkt, daar men er in den regel de voorkeur aan geeft voor iets hogere prijzen Platamaïs te hebben. De verschepingen van den Donau zijn nog niet groot, doch men verwacht binnenkort daarvan een toename. Erg verkooplustig is de Donau tot de tegenwoordige lage prijzen echter niet.

Ook gerst was flauw en de prijzen werden gedrukt tengevolge van koersverlagingen in Canada en ruim aanbod van binnenkomende partijen. Toen het aanbod van de laatste verminderde, is geen verbetering in de stemming ingetreden, omdat Canada geregeld tot afbrokkelende prij-

zen aan de markt bleef. Het slot voor gerst te Winnipeg was 3 dollarcenten per 48 lbs. lager dan een week geleden. De Donau is iets ruimer met gerst aan de markt gekomen. Ook voor deze gerstsoort zijn de prijzen gedaald. Naar Nederland zijn weinig zaken in Donaugerst gedaan; in meerdere mate was dat het geval naar de Noord-Duitsche havens. Ook per Augustus/September is Roemenië met gerst aan de markt, doch slechts in de tweede hand zijn eenige zaken op die terijnen gedaan.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was gedurende de afgelopen week over het algemeen wat beter.

In Amerika maakten nieuwe aankopen van Rusland nogal indruk, terwijl de markt voor geraffineerd een opleving vertoonde. De omzetten in ruwe suiker waren dan ook grooter, al konden in doorsnee niet veel betere prijzen bedongen worden dan gedurende de voorafgaande week.

De New-Yorksche termijnmarkt opende in zeer vaste stemming, tegen het einde der week vond een inzinking plaats. Het slot was echter weer prijshoudend met de volgende noteringen: Juli 0.59; Sept. 0.66; Oct. 0.69; Dec. 0.74; Jan. 0.74, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.60 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 51.000 tons, de versmeltingen 45.000

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN								ZUIVEL EN EIEN						MINERALEN					
	TARWE 79 K.G. La Plata loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST No. 3 Canada loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabriekskaas kl. m/merk		EIEN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude Bè s. g. 33 t/m 33.90 per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	10,05	93,1	0,58	34,5
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr.	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	129,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug.	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept.	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct.	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov.	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec.	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr.	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,54 ⁵	20,5
Juli	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug.	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,43 ⁵	25,9
Sept.	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77 ⁵	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct.	5,—	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27 ⁵	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov.	5,82 ⁵	33,9	5,47 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec.	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32 ⁵	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	31,0	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr.	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Maart	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	0,98	42,4	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	8,35	77,3	0,71	42,3
April	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	0,99	42,9	19,60	35,0	2,77 ⁵	30,2	8,65	80,1	0,86	51,2
Mei	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	8,30	76,9	0,86	51,2
6 Juni	5,60	32,6	4,30	32,9	78,00	33,7	101,00	42,8	130,00	28,1	1,—	43,3	24,— ⁸	42,9	2,85	31,0	8,30	76,9	0,86	51,2

1) Men zie voor de toel. op dezen staat de nos. van 8 en 15 Aug. 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. 3) Tot Jan. 1928 Zuid-Russische. 4) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9-Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64/5 K.G. Zuid-Russische.

tons tegen 47.100 tons verleden jaar en de voorraden 338.000 tons tegen 319.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1932 tons	1931 tons	1930 tons
Productie	2.590.000	3.116.000	4.590.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.745.971	1.418.000	321.000
Consumptie	50.000	57.000	37.242
Weekontv. afscheephavens .	28.408	25.073	37.837
Totaal sedert 1/1 (N. Oogst)	1.139.232	1.391.480	2.681.540
Weekexport	42.115	38.012	34.269
Totaal sedert 1/1	1.082.447	838.886	1.291.476
Voorraad afscheephavens .	1.237.914	1.879.181	1.701.274
„ binnenland	1.965.610	1.667.520	1.871.218
Aantal werkende fabrieken	14	5	18

F. O. Licht's tweede raming van het areaal van den Europeeschen bietaanplant geeft een vermindering op van 14.000 H.A. voor Italië en 1000 H.A. voor Turkije en een vermeerdering van 10.000 H.A. voor Spanje, terwijl het cijfer voor Rusland met 90.000 H.A. verminderd wordt.

	1932/33 (2e raming) H.A.	Opbrenst 1931/32 H.A.
Europa zonder Rusland	1.399.500	1.528.657
Rusland	1.600.000	1.388.000
Europa incl. Rusland	2.999.500	2.916.657

In Engeland verliep de markt zeer rustig. Eenige partijen ruwe rietsuiker verwisselden van eigenaar tot ca. Sh. 4/6 cif. De Londensche termijnmarkt opende vast, waarna de noteringen zonder noemenswaardige schommelingen bleven. De slotnoteringen luiden als volgt: Aug. Sh. 4/6½; Dec. Sh. 4/10; Mrt. Sh. 5/-½ en Mei Sh. 5/2½; Rietsuiker basis 96 pCt. c.i.f.

Een geruststelling als het ware is het voor de verschillende markten, dat Rusland verder tot importeeren van suiker is overgegaan. Onlangs werden een scheepslading Cubasuiker met bestemming Zwarte Zee en een lading Javasuiiker voor Wladivostok verkocht.

Op Java heeft de V.I.S.P. ruim 60.000 tons bruine suiker benevens een luttel partijtje Superieur tot geheime prijzen afgedaan.

Hier te lande was de markt wat onregelmatig zonder eenige koersschommelingen van belang. De slotnotee-

ringen van de Amsterdamsche termijnmarkt luiden: Aug. f 5½; Dec. f 5½; Mrt. 6¼ en Mei f 6¼. De omzet bedroeg 3550 tons.

KOFFIE.

De stemming aan de koffiemarkt was in de afgelopen week kalm en min of meer weifelend. Ofschoon de wisselkoers in Brazilië steeds een fractie boven 5 d. noteerde en zelfs eenigszins stijgende was, toonden verschillende af-laders te Rio en te Santos zich iets — zij het ook niet veel — tegemoetkomender en de kost- en vrachtaanbiedingen kwamen dientengevolge in vele gevallen ¼ ct. per ½ K.G. goedkooper uit dan een week tevoren. Nederlandsch-Indië was met de cif-aanbiedingen der ongewassen Sumatra Robusta-soorten ½ à ¾ ct. per ½ K.G. lager, doch gewassen Robusta bleef onveranderd.

De in de afgelopen week in de havenplaatsen van Brazilië vernietigde hoeveelheid bedroeg volgens opgave van den Koffie-Raad 35.000 balen Santos en 8000 balen Rio, tezamen 43.000 balen. Sedert 1 Juli zijn thans vernietigd 3.607.000 balen Santos, 956.000 balen Rio en 292.000 balen Victoria, tezamen 4.855.000 balen. Met inbegrip van de 559.000 balen, welke vóór 1 Juli 1931 vernietigd zijn, komt nu de geheele hoeveelheid op 5.414.000 balen. Bovendien is bekend gemaakt, dat in de week, eindigende op 29 Mei, te Sao Paulo 246.600 balen verbrand zijn, waardoor de hoeveelheid van de aldaar vernietigde koffie in totaal gestegen is tot 1.939.000 balen. Op verschillende andere plaatsen zijn sedert 1 Juli nog verbrand 62.600 balen.

Niet alleen met de vernietiging van een deel der over-tollige voorraden doch ook met de propaganda voor het eigen produkt blijkt het den Nationalen Koffieraad in Brazilië ernst te zijn. Zoo is korten tijd geleden de propa-ganda in Engeland, dat nog steeds een slechte koffiieverbruiker is, met kracht ter hand genomen. Met een daartoe in dat land opgerichte maatschappij, de British Coffee Corporation, is door den Koffieraad een contract gesloten, waarbij is overeengekomen, dat de Raad aan de Corporation in de eerstvolgende drie jaren verstreken zal 225.000 balen koffie, te leveren uit den te Santos aan-wezigen voorraad. In het eerste jaar zullen daarvan ge-leverd worden minstens 50.000 balen, in het volgende minstens 75.000 balen en in het derde het restant. De koffi-e zal door de Corporation in Groot-Britannië en Ierland

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN					TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Ounce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto					
pence	Sh.	£	£	£	\$ cts.	pence	pence	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
32 1/8	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0
28 1/16	86/6	118/5	58.1/-	93/5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9
26 3/8	73/-	100/0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4/-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8
26 1/16	81.1	66/-	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4
24 7/16	76.2	70/6	75.14/-	121.9	203.15/6	77.8	23.5/-	63.8	19.15	82.4	39.-	70.9	25.25	85.6
17 13/16	55.4	67/-	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1
13 3/8	41.6	55/-	36.5/-	75.8	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7
20 15/16	65.3	72/6	99.3	71.9/6	155.1	174.13/-	66.7	21.11/-	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3
20 1/8	62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2
19 1/8	59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9
19 1/16	61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5
18 13/16	59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.-/-	55.4	17.16/-	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0
16 1/16	50.0	67/6	92.5	50.1/6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3
16	49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8
16 3/8	51.0	65/-	89.0	47.15/-	76.9	135.5/6	51.7	18.6/-	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9
16 1/16	52.0	63/6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	11.-	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4
16 1/2	51.5	63/6 5	87.1	43.-/-	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2
16 3/8	51.9	63/6 6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1
16 1/8	51.9	63/6 6	87.1	47.6/6	76.2	115.3/-	44.0	15.5/6	11.9	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4
13 7/8	43.2	60/6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.-/6	10.35	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7
12 1/2	38.9	58/6	80.3	45.1/6	72.6	117.-/6	44.7	13.5/6	10.90	47.1	21.75	36.6	12.00	40.7
13 7/16	41.8	58/6	80.3	45.1/6	72.6	122.1/-	46.6	13.3/6	10.90	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2
13 1/8	40.9	58.6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	10.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2
12 15/16	40.3	58/6	80.3	39.6/6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1
12 7/8	40.1	58/6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4
13 1/4	41.2	58/6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4
12 13/16	39.9	58/6	80.3	32.15/-	52.8	114.19/6	43.9	11.19/6	9.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7
13 5/16	41.4	55/6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4/-	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3
13 13/16	43.0	46/-	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9/6	6.30	27.2	19.50	35.5	10.75	36.4
14 1/2	45.1	44/6	61.0	27.19/6	45.1	102.-/-	39.0	11.5/-	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4
14 5/16	44.6	41/6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	6.30	27.2	16.25	29.5	9.00	30.5
13 7/8	43.2	41/6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	6.65	28.6	16.50	30.0	9.00	30.5
14	43.6	41/6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.5/-	6.90	29.7	16.25	29.5	9.00	30.5
13 3/4	42.8	44/-	60.3	24.18/-	40.1	96.6/-	36.8	9.9/-	6.90	29.7	16.50	30.0	8.75	29.7
13 1/8	40.9	45/-	61.6	23.8/-	37.7	84.15/6	32.4	8.16/6	6.25	26.9	16.50	30.0	9.00	30.5
12 5/8	39.3	44/-	60.3	21.6/-	34.3	89.13/6	34.2	8.-/6	5.80	24.9	15.75	28.6	8.25	28.0
12 7/8 7	40.1	44/6	61.0	20.8/6	32.9	89.18/6	34.3	7.8/-	5.20	22.4	15.25 9	27.7	8.00 9	27.1

Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche, vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Notering Schotland 59/6. 9) 58/- 7) 4 Juni. 9) 3 Juni. 9) 2 Juni.

tot best mogelijken prijs met duidelijke vermelding van de herkomst verkocht worden. Uitvoer er van is verboden en de koffie mag ook geen onderwerp uitmaken van arbitrage of iets dergelijks. De Corporation neemt voor zichzelf en ook voor haar koopers de verplichting op zich, dat hieraan streng de hand zal worden gehouden (op overtreding is boete gesteld). Alle kosten van transport, vracht, verzekering, rechten enz. in Brazilië of in Engeland komen ten laste der Corporation. Van de netto-opbrengst ontvangt de Koffieraad 50 %, de Corporation 25 %, terwijl de overige 25 % gebruikt zullen worden voor reclame in natura en in geschrift in Groot-Britannië en Ierland. Als voornaamste punt op de agenda staat echter het plan tot oprichting eener organisatie, waarin de producenten eenerzijds en de handelaars en branders anderzijds zullen worden tezamengebracht teneinde overbodige tussenpersonen in de toekomst uit te sluiten. Dit zal geschieden, omdat naar de meening van de Corporation de koffieprijzen in Engeland veel te hoog zijn in verhouding tot de prijzen, welke de producenten maken, wat op het oogenblik een der voornaamste hinderpalen zou zijn voor uitbreiding van het verbruik aldaar te lande.

Verder heeft de Nationale Koffieraad bekend gemaakt, dat hij met een Engelsche firma contract heeft gesloten voor de propaganda voor Brazilië-koffie in Britsch-Indië, Perzië en Irak, alwaar tot nu toe ook weinig koffie verbruikt wordt. Tot dat doel zullen in de eerstvolgende drie jaren 360.000 balen (120.000 bn. per jaar) worden verstrekt op dezelfde voorwaarden als waarop de 225.000 balen voor Engeland worden geleverd. Ten slotte wordt in Brazilië de mogelijkheid van propaganda in Japan, Australië en Nieuw-Zeeland ernstig bestudeerd.

Dat Brazilië deze soort reclame voor zijn product uitkiest en op groote schaal tracht uit te voeren, is onder de tegenwoordige omstandigheden gemakkelijk te begrijpen. De koffie, die er voor gebruikt wordt, levert het land in ieder geval de helft van de netto-opbrengst op, terwijl de vernietiging van koffie slechts kosten veroorzaakt, waartegenover niets aan directe baten staat. En het indirecte voordeel, vermindering der onverkochte voorraden, wordt op beide manieren bereikt.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgerekend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping op ongeveer 28¼ à 29¼ ct., voor dito Prime

Santos op ongeveer 29 à 29¼ ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, op ongeveer 22½ à 23 ct.

In Nederlandsch-Indië zijn de prijzen van Palembang en Mandheling Robusta ¼ ct. en die van Benkoelen Robusta ½ ct. per ½ K.G. lager, doch gewasschen Robusta f.a.q. bleef onveranderd. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juni/Juli verschepping, 17½ ct.; Benkoelen Robusta, Juni/Juli verschepping, 18½ ct.; Mandheling Robusta, Juni/Juli verschepping, 19¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juni/Juli verschepping, 24 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen aanvankelijk ¼ ct. per ½ K.G. op, doch daarna zakten zij weder ¼ à ½ ct. in. September staat thans 22½ ct. en de verder verwijderde maanden staan 22½ ct. genoteerd.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 24 ct. per ½ K.G. voor Robusta en 29 ct. voor Superior Santos.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
6 Juni	\$ 6.41	\$ 6.30	\$ 6.32	\$ 6.32
27 Mei	„ 6.48	„ 6.38	„ 6.40	„ 6.40
23 Mei	„ 6.78	„ 6.68	„ 6.69	—
17 Mei	„ 6.62	„ 6.49	„ 6.51	—

Rotterdam, 7 Juni 1932.

THEE.

De stemming op de theemarkt te Londen was in de afgelopen week zeer flauw geweest.

Van de Java- en Sumatra-theeën waren de gewone en middenkwaliteiten ¼ d. lager in prijs. Theeën duurder dan 4 d. waren minder goed gevraagd en moesten dan ook ruim ¼ d. in prijs dalen. Goede theeën waren soms iets hoger, doch meerendeels zeer veel lager.

De Britsch-Indische en Ceylon-theeën waren eveneens lager. Vooral voor de laatste soort was weinig belangstelling, zoodat de prijzen van ½—4 d. lager liepen.

De Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië publiceerde nog de uitvoer uit Japan gedurende Maart en April. Deze bedroeg 363.000 KG. voor Maart en 186.000 KG. voor April. Gedurende Januari/April voerde Japan 2.317.000 KG. uit, tegenover 2.043.000 KG. gedurende dezelfde periode van 1931. Amsterdam, 6 Juni 1932.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee per ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100			
	f	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%	In-voer	Uit-voer	Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-15,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-3	8,4	8,-	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,375	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,375	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,775	48,6	27	44,0	38,25	45,3	15,-	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-2,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-12,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-12,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,125	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-12	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-11,625	4,6	6,25	34,8	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116	52,9	58,3
April "	70,00	43,8	-11,5	4,2	5,90	31,5	23	37,5	29,25	34,6	14,-	39,0	89	110	51,6	56,0
Mei "	70,00	43,8	-11,5	4,2	5,625	30,0	23,50	38,3	30,25	35,7	13,25	36,9	89	110	51,0	54,0
6 Juni "	70,00	43,8	-11,375	3,9	5,75	30,7	24	39,1	30,25	35,7	12,50	34,8				

¹⁾ Jaar- en maandgem. alger. op ¼ pence.

N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend

DE TWENTSCHE BANK N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

Maandstaat op 31 Mei 1932

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponeed	f	421.200,—
Deelnemingen in diverse ondernemingen	„	9.032.639,94
Effecten van Aandeelhouders ten eigen gebruike	„	32.518.950,—
Kassa en De Nederlandsche Bank	„	12.771.876,41
Wissels en Coupons	„	23.389.909,13
Nederl. Schatkistbiljetten en -Promessen	„	44.298.049,87
Daggeldleeningen	„	100.000,—
Bankiers in Binnen- en Buitenland	„	10.922.671,40
Eigen Effecten en Syndicaten	„	6.075.531,36
Prolongatiën gegeven	„	11.492.535,—
Debiteuren	f	144.426.837,98
af: loopende Promessen	„	9.402.000,—
		„ 135.024.837,98
Voorschotten tegen consignatiën	„	474.747,65
Gebouwen	„	8.000.000,—
		„ 8.000.000,—
	Totaal	f 294.522.948,74

CREDIT

Kapitaal	f	40.000.000,—
Reservefonds	„	17.000.000,—
Aandeelhouders voor gedeponeede Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	421.200,—
in Leen-Depot	„	32.097.750,—
		„ 32.518.950,—
Zieken- en Pensioenfondsen	„	5.844.174,27
Deposito's	„	79.341.523,57
Saldo te ontvangen en te leveren Effecten	„	851.311,63
Crediteuren	f	107.811.527,16
„ voor gelden in het Buitenland	„	7.281.351,32
		„ 115.092.878,48
Te betalen Wissels	„	1.979.472,48
Geaccepteerd door derden	„	738.110,17
Diverse Rekeningen	„	1.156.528,14
		„ 1.156.528,14
	Totaal	f 294.522.948,74

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

AMSTERDAM

'S-GRAVENHAGE

ROTTERDAM

BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO, HONG-KONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PASSOEROEAN, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TELOK BETONG, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN

DE NEDERLANDSCHE WERKGEVER

Wekelijksch Orgaan v/h. Verbond
van Nederlandsche Werkgevers

VERANTWOORDELIJKE REDACTIE:
Mr. P. W. J. H. CORT VAN DER
LINDEN EN Mr. A. N. MOLENAAR

ABONNEMENTS-
PRIJS VOOR
NIET LEDEN
f 6.— PER JAAR

Vraagt proefexemplaren bij het
Secretariaat: Kneuterdijk 8,
Telefoon No. 17510 . Den Haag

Beëdigd translatrice

voor Duitsch en
Engelsch vraagt
Vertaalwerk
(ook Fransch)

LEA HAUSDORFF

Adr. Mildersstraat 79 b, Rotterdam

3 Een spiegelbeeld van het politiek-
en geestelijk leven in Duitschland, een
betrouwbaar en kritisch waarnemer
van het Duitsche- en Internationale
zakenleven is de „FRANKFURTER
ZEITUNG“, Duitschland's toon-
aangevend zakenblad.

Geïnteresseerden kunnen ver-
dere inlichtingen bekomen bij
onzen Generaal-Vertegen-
woordiger voor Holland:
J. H. WEHN, VOORBURG (Z. H.)
Dr. BLOOKERSTRAAT 21

Tweede, omgewerkte druk van

Inleiding tot de Studie der Bedrijfshuishoudkunde

door J. GROOTEN

Dir. der Levensverzekering-
Mij. N.O.G., Leeraar M.O.
Wiskunde en Boekhouden,
Amsterdam

Ingenaaid

f 7.50

Gebonden

f 8.50

NIJGH & VAN DITMAR N.V.
UITGEVERS — ROTTERDAM

Practisch Administratieboek voor Huiseigenaren

Prijs gecartonneerd f 2.25

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij Nijgh & Van Ditmar N.V.
Uitgevers — Rotterdam.

Hier is de plaats om U als Abonn  op te geven:

Gelieve mij vanaf heden te noteeren voor een abonnement op Economisch-Statistische Berichten (Algemeen Weekblad voor Handel, Nijverheid, Financiën en Verkeer) tegen den prijs van f 20.— per jaar (f 23.— buitenland).

Naam:

Adres:

Datum: